

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Scrisori nerancate nu se
primesc.
Manuscrise nu se retrimit.
Inserate
se primesc la Administrațiunea
Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena la M. Dukas Nachf.,
Nur. Angenfeld & Emeric Los-
ner, Heinrich Schalek, A. Op-
pelik Nachf., Anton Oppelk.
In Budapesta la A. V. Golber-
ger, Ekstein Bernat, Imlin Le-
opold (VII Erzsébet-körút).
Prețul inserțiilor: o serie
garantată pe o coloană 10 bani
pentru o publicare. Publicări
mai dese după tariful și invo-
ială. — RECLAME pe pagina
3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

(Număr de Duminică 37.)

GAZETA apare în fiecare zi
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminică 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 fr. pe an.
Se primumeră la toate ofi-
ciile poștale din țară și din
afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov:
Administrațiunea, Piața mare
târgul Inului Nr. 30. etajul
I. Pe un an 30 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul acasă: Pe un an 24
cor., pe șase luni 12 cor., pe
trei luni 6 cor. — Un esem-
plar 10 bani. — Atât abona-
mentele, cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 203.—Anul LXX.

Brașov, Vineri 14 (27) Septembrie

1907.

Din cauza sfintei sărbători de mâne, Vi-
neri, ziarul nu va apărea până Sâmbătă sara.

Blamagiul guvernului coaliției.

Mare sgomot și mare caz au fă-
cut foile guvernului din Pesta din
știrea falsă ce-au primit-o dela Bistrița
că acolo ar fi fost miniștrii români
Sturdza și Ionel Brătianu și ar fi luat
parte la adunarea Asociațiunei. S'a zis
chiar că miniștrii români ar fi intrat
în țară cu pașapoarte false și cu nume
străin. „Bud. Hirlap“ a mers până a
pretinde ca ministru de externe austro-
ungar că ceară satisfacție dela guver-
nul român și dacă nu i se va da în
mod deplin mulțămitor, monarhia no-
astră să declare războiul României.

A alarma lumea și țara că mi-
niștrii români fac irredentism venind
pe ascuns în Ardeal ca să ațâțe pe
Români în contra Ungurilor, fără ca
să te convingi mai întâi dacă ești în
drept ori nu, dacă s'a întâmplat în
adevăr lucru așa, este ceva ne mai
pomenit în obiceiurile presei și ale
guvernelor statelor civilizate. Și to-
tuși aceasta s'a întâmplat cu presa
și cu guvernul coaliției. Vre-un poli-
tist ungur din Bistrița i-au tras pe
sfoară spunându-le câte minciuni toate,
că ministru-președinte Sturdza și mi-
nistru de interne român Ionel Brătianu
au fost la adunarea Asociațiunei.
Când colo nimic adevărat din toate.

„Ați făcut de răs Ungaria ofi-
cială și neoficială în toată lumea“ —
scrie „Az Ujsag“ în numărul seu mai
nou. „Sturdza a dovedit că n'a fost
dus din țară, ear Brătianu a fost cu
familia sa la Borsec și de aici a
făcut o excursiune cu automobilul la
Bistrița unde a poposit o noapte, dar
a umblat acolo ca oaspe, contra că-
rnia nu se poate face nici o obiec-
țiune, cum umblă și miniștrii noștri
ungurești adeseori prin străinătate.
Nu e dar nici un cuvânt adevărat din
toate ce-au susținut foile guvernului“.

„Că toată lumea râde acum de
noi precum și de pășirea internațio-
nală a coaliției, e invederat“ adaugă
mai departe „Az Ujsag“. „Contra ri-
diculozității însă nu e nici un leac
în codicilele internaționale și contra a-
cesteia de geaba vor apela la ministru
de externe Aehrenthal sau la ori și
care altul, aceasta se lipește de cei
ce-au provocat-o“. Așa vorbește foaia
lui Tisza, despre care, deși e adver-
sar al guvernului de astăzi, nu poate
susține nici un Ungur, că nu ar fi
bun patriot și că n'ar condamna
buuros România și pe miniștrii
dacă ar avea cauză.

S'a dovedit ce-i drept că în es-
cursiunea sa ministru Brătianu a stat
o zi și în Bistrița și a fost și pe la
Năsăud dar aceasta s'a întâmplat cu
câteva zile înainte de adunarea Aso-
ciațiunei. I-au mai luat în nume de
râu șovinistii turbați că vizitând gim-
naziul dela Năsăud a dăruit 100 co-
roane pentru cel mai diligent student,
dar domni Maghiari nu dau și ei în
particular și dela societățile lor pentru
elevii școlilor maghiare din România?

Legățiunea română din Viena a
desmintit totul zicând că sunt niște
născociri tendențioase. Ministru-pre-
ședinte Sturdza în absența regelui din

țară nici că putea să se depărteze
peste graniță, iar ministru Brătianu
la toate s'a gândit, numai de-a face
politică nu.

Se dovedește acum falșitatea ra-
porturilor unguri și prin faptul că chiar
acum, când trebuie să desmintă că
Sturdza ar fi fost în Ardeal, afirmă
în mod răutăcios că, pe când era in-
trunită Asociațiunea, d-l Sturdza ar
fi prezidat la o adunare a Ligei din
București.

Cea mai viuă desmintire și des-
avuare a faimelor lățite de biroul de
pressă al coaliției este însă vizita re-
gelui Carol la Viena și primirea căl-
duroasă ce i-s'a făcut din partea Mo-
narhului nostru. Aceasta nu s'ar fi
putut întâmpla dacă miniștrii români
în adevăr ar uneli în contra integri-
tății politice și teritoriale a Ungariei.

Rezultatul campaniei pătimase
pornite contra României, este prin
urmare blamagiul cumplit al guver-
nului coaliției!

Asociațiunea la Bistrița.

Discursul d-lui Andreiu Bârseanu,

vice-președinte al „Asociațiunei“, rostit la
deschiderea adunării generale din Bistrița
în ziua de 21 Sept. st. n.

Onorabilă adunare generală!
Întrunirile anuale ale însoțirii no-
astre culturale sunt adevărate serbători na-
ționale. Ele sunt așteptate cu nerăbdare
în toate părțile țării; de peste tot se gră-
besc a le cerceta mulți dintre fiii poporului
nostru, cari poartă la inima lor dragostea
pentru neamul, din care fac parte, și peste
tot, unde răsună graiul românesc, lucrările
acestor întruniri sunt urmărite cu cea mai
vie băgare de seamă.

Și cum ar fi putea fi altfel, când A-
sociațiunea noastră are în vedere probleme
așa de înalte, când la adunările ei este
vorba de tot ce poate fi mai scump unui
popor: de limba și de literatura sa, de
cultura și de luminarea sa, cu un cuvânt:
de tot ce-l poate înălța în prezent și-i
poate asigura viitorul său între celelalte
popoare!

Caracterul ambulant al adunărilor
noastre generale a făcut, ca de astă dată,
urmând prietenosii invitați a fraților no-
ștri din despărțământul Bistriței, să ne în-
dreptăm pașii spre acest frumos colț de țară,
spre acest vechiu emporiu comercial, undese
întâlnesc atâtea căi din tinuturi locuite de
Români și unde o viguroasă așezare ro-
mânească, condusă de o mână de bărbați
luminați și devotați binelui obștesc, ne
reprezintă așa de demn între celelalte
neamuri.

Era chiar o datorie de pietate pen-
tru o însoțire, care poartă pe flamura sa
deviza: „Literatura română și cultura po-
porului român“, să cerceteze măcar acum,
în anul al 47-lea al viețuirii sale, orașul,
în care a văzut pentru întâiași dată lu-
mina zilei cântărețul deșteptării noastre
naționale, nemuritorul Andreiu Mureșianu.

Aici așa-dar, în frumosul oraș de
lângă „râul repede“, și conduși de geniul
nemuritorului bard național, ce cu glas de
aramă, în tocmă ca un Archangei, ne-a
trezit din somnul cel de moarte și ne-a
chemat la o nouă viață, îndemnându-ne
să părăsim pentru totdeauna „a pismeii
răutate“ și „oarba neunire“, și dând mâ-
nile, să fim „pururea frați“ uniți „în ouget
și în simțiri“; aicea, între atâți frați de-ai
noștri, dornici de a vedea cât mai curând
întrupate idealele aceluia, pe care marele
Eminescu îl numește cu drept cuvânt
„preot deșteptării noastre, semnelor vremii
profet“, vom urma de astădată lucrările
noastre, căutând să ne dăm seamă, ce a
fost în stare să îndeplinească Asociați-

nea noastră în cursul anului trecut, și mai
vârtos, ce ar trebui să îndeplinească ea
de aici înainte, ca să corespundă mărețe-
lor scopuri, în vederea cărora a fost în-
temeiată?

Lucrările săvârșite în sinul Asocia-
țiunei și în diferitele ramuri ale ei sunt
arătate în resumat în raportul general al
Comitetului, ce se va dezbate în cursul
acestei adunări; problemele de căpetenie
ale însoțirii noastre culturale și mijloacele
pentru ajungerea lor sunt indicate în sta-
tutele ei. Cu toate acestea însă, dacă voim
să ne dăm pe deplin seamă de direcția,
ce trebuie să o dăm lucrărilor noastre, ca
să putem ajunge în adevăr ținta dorită,
sau cel puțin să ne apropiăm de ea cât
se poate de mult, este neapărat de lipsă,
să ne aruncăm privirile ceva mai departe
și să căutăm a înțelege, ce se petrece în
lumea mare, deoarece vieșta poporului
nostru, ca a ori și căruia organism, nu se
poate desfășura izolat, ci stă în strânsă
legătură cu mersul omenimei întregi și
este adânc influențată de curente, ce stă-
pănesc lumea împrejmuitoare.

Cred deci, că nu va fi de prisos, dacă
înainte de a trece la lucrările speciale ale
Asociațiunei, făcute în cursul anului tre-
cut în interesul poporului nostru, voi în-
cerca a scoate la iveală, într-o cât mă în-
găduesc modestele mele puteri și timpul,
ce mi stă la dispoziție, câteva momente
mai însemnate, ce se pot observa de pre-
zent în mersul omenimei întregi, căutând
apoi să aflăm împreună, care ar fi calea
cea mai potrivită, ce ar trebui să o ur-
meze poporul nostru, ca să poată ținea
pas cu celelalte neamuri, și în deosebi, în
ce direcție ar trebui îndreptate niziunile
Asociației noastre în timpul cel mai apro-
piat, ca în adevăr să fie de folos poporu-
lui nostru?

Doamnelor, domnilor!

Ori cine observă cu oare-care băgare
de seamă mersul omenimei, trebuie să ră-
mână uimit de schimbările, ce se întâm-
plă în timpul mai nou cu o repeziune de
necrezut în viața omenească. Nu trece un
an, ca să nu zic o zi, să nu se facă o
nouă invențiune, o nouă iscodire a minții
omenești, care schimbă în multe privințe
relațiunile de traiu, deprinderile și vede-
rile omului. Desvoltarea extraordinară a
științelor naturale și tehnice, întâmplată
în secolul trecut, a avut ca urmare o cu-
noaștere tot mai adâncă a naturii și a pu-
terilor ei, și paralel cu această pătrundere
în tainele naturii, întrebuintarea tot mai
mare a puterilor ei în folosul omenimei.
Apa, aerul, căldura, electricitatea, magne-
tismul, toate au fost supuse voinței ome-
nești și cu ajutorul lor omul modern, ca
un nou Prometeu, și-a creat felurite mij-
loace pentru ușurarea și îmbunătățirea tra-
iului său.

Față cu iscodirile acestea din ce în
ce mai minunate ale minții omenești dis-
tanțele de pe pământ au început a dispă-
rea; produsele Nordului rece se amestecă
cu ale ecuatorului ferbinte, mărilor cele
extinse și munții cei înalți nu mai sunt
pedecă pentru om; Răsăritul dă mâna cu
Apusul; popoarele cele mai felurite se
amestecă unele cu altele și învață a trăi
împreună: Albul cu Galbenul și cu Negrul;
cel până ieri sălbatic, cu popoarele cele
mai înaintate. Până și Mocanul nostru dela
munte, Olteanul din țara cepii și a se-
cării, și Mureșianul din Câmpia bogată în
grâne, voind să-și mai ușureze cele neca-
zuri, nu se înpăimântă a lua lumea în
cap și pribegeste peste nouă mări și nouă
țări, prin tinuturi, de care mai înainte
auzise numai din poveste.

De altă parte, în urma întocmirilor
celor nouă și cu deosebire în urma mij-
loacelor de comunicație moderne, omul se
deprinde și cu trebuințe nouă. Plugul cel
vechiu și greoiu de lemn se înlocuiește cu
plugul sprinten de fer cu mai multe tăieș,
sapa și secerea cu mașina de săpat și cea
de secerat, îmblăciul cu mașina de treie-
rat, războiul cel vechiu de țesut cu răz-
boai mecanice perfecționate, acul migă-
los cu mașina de cusut, ceanul cu ma-
șina de spirt, lumina de seu sau de ceară

cu lampa de petrol sau chiar și cu cea
electrică, care a pătruns pe alocurea chiar
și în sate. O locuință mai comodă, o hrană
mai variată, îmbrăcăminte mai presenta-
bilă sunt trebuințe generale în ziua de azi.
Dar pe lângă trebuințele acestea fizice, omul
modern caută să-și mulțamească și sufle-
tul prin felurite distracții, prin învățatură
și prin lucruri de artă.

Se înțelege, că mulțămirea atâtor tre-
buițe nu se poate face așa de ușor. De
aici frământarea neîntreruptă între oameni,
alergarea fără preget după câștig, aceea
ce s'a obișnuit a se numi „lupta pentru
existență“ și care nici odată n'a fost așa
de aprigă, ca în zilele noastre.

Vai de cel ce intră în această luptă
fără pregătirea trebuincioasă! El sau e
dat la o parte ca un netrebnic și trebuie
să ducă o viață din cele mai amărâte, sau
e călcat fără milă în picioare de cei mai
destoinici.

A sta însă la o parte de lupta aceasta
aprigă a generațiilor de astăzi, râvnitoare
după un traiu mai bun, nu este cu puțință
decât doară păstorului din creerii munți-
lor; dar nici acestuia pentru multă vreme,
deoare-ce linia ferată, telegraful și telefo-
nul au început a pătrunde până la el,
dându-i veste de cele ce se petrec în lu-
mea largă și ademenindu-l spre vârtejul,
de care a fost ferit până acum.

Astfel progresul omenimei schimbă
neîncetat felul de viață al popoarelor și
pretinde dela ele o pregătire din ce în ce
mai mare spirituală și corporală pentru
lupta de traiu, dacă nu voiesc să fie zdro-
bite de alte popoare, ba chiar șterse de
pe fața pământului. — Dacă însă acest
progres a făcut omenimea mai fericită ca
mai înainte, sau nu?... aceasta este altă
întrebare.

Un al doilea moment caracteristic al
timpului de față e niziunța din ce în ce
mai pronunțată a masselor celor mari ale
poporului de a-și asigura și ele o soartă
mai bună, o viață mai demnă, niziunță,
care adeseori dă naștere la conflicte grave,
ba este în stare a produce chiar sgduiri
sociale puternice și care prin urmare tre-
buie să preocupe nu numai pe bărbații de
stat, ci pe ori ce om cugetător.

Libertatea politică, câștigată după
mari lupte și după multe vărsări de sânge
în cursul veacului trecut, n'a fost în stare
a aduce pentru toate treptele sociale liber-
tatea economică și mulțămirea așteptată.
Omul mai puțin favorizat de soarte se
simte încă și astăzi rob al celui mai pu-
ternic, cel sărac se simte exploatat de cel
mai cu avere, proletarul, care nu are alt
isvor de traiu pentru sine și pentru fami-
lia sa, decât puterea brațelor sale, se vede
silit a jertfi o parte din sărăcia sa pentru
înmulțirea miliioanelor capitalistului. Nu
este de mirare deci, că aproape în toate
părțile îi vedem pe toți aceștia agitân-
du-se, ca să poată răsufla mai liber, înso-
țindu-se unii cu alții, ca astfel să încere
cu puteri unite aceea, ce nu pot îndeplini
izolați, organizându-se și formând împreună
un lanț puternic, care se întinde în toate
țările cu oare-care înaintare.

Se pare, ca și când un războiu orân-
cen s'ar pregăti în lumea întreagă, un răz-
boiu social, cum nu s'a mai văzut până
acum și care nu se poate asemăna decât
cu cataclismele cele mari ale naturii: cu
potopul de odinocă sau cu erupțiunile
vulcanice, care au schimbat întreagă în-
fățișarea pământului.

Ferice de statele, ai căror conducă-
tori înțelepți le știu feri prin măsurile luate
la timp de asemenea cataclisme nimiei-
toare!

Ar crede cineva, că în amestecul a-
cesta de oameni, produs în urma relați-
unilor celor nouă de viață, și față cu legă-
turile de interese între diferitele clase so-
ciale, sentimentul național a început a
slăbi, că cosmopolitismul cel mai pronunțat
ar fi gata a lua locul grupărilor naționale
și că prin urmare noțiunile de „patrie“ și
de „naționalitate“ ar fi gata să dispară din
dicționarele popoarelor, sau să rămână nu-
mai niște amintiri istorice.

Nimic însă din toate acestea. Dimpotrivă ori și cine poate observa fără nici o greutate, că principiul național se manifestă în ziua de azi cu mai multă putere decât ori și când. Toate popoarele, chiar și cele mai mici, se născușcă din toate puterile a se consolida, fie-care din ele caută a-și cultiva însușirile sale caracteristice și astfel a contribui la felul său la progresele omeniei.

Nici chiar în depărtările cele mai mari și în relațiile etnice cele mai complicate sentimentul național nu se reneagă, ci dimpotrivă, departe de patrie limba maternă pare că sună mai dulce, locurile de acasă se par mai frumoase, cei-ce vorbesc același graiu, între neamuri străine se simt mai apropiați unii de alții, cei necunoscuți se împrietinesc, dușmanii se împacă, și cu toții se simt fiii aceleiași mame, legați împreună prin trecut, graiu și obiceiuri.

Și este și natural să fie astfel, de oare-ce naționalitatea e legătura cea mai firească între oameni; ea este formula, prin care individul se pune în legătură cu omenirea întreagă, precum familia formează legătura între individ și între națiune. Numai în cadrul acesta își poate desvolta el pe deplin însușirile sale firești și poate contribui în adevăr la progresul omeniei, precum o plantă poate prospera și aduce rod numai în pământul, în care a crescut dela început și numai în anumite împrejurări climatice. Iată că de o desrădăcinezi din pământul în care s'a format, și o duci în altă parte, sub o altă climă, ea înțepe a tânji și nu mai aduce rodul așteptat, ba adese-ori se ofilește cu totul.

Toată cultura omeniei, tot progresul ce s'a putut realiza până acum, se întemeiază pe cultura națională, pe întrecerea între diferitele popoare de a-și valida darurile, cu care le-a înzestrat Dumnezeu, și ar fi o primejdie pentru întreaga omenie, când legătura aceasta firească dintre oameni ar dispărea, făcând loc unei contopiri generale utopice, care ar prefăce din nou lumea întreagă într'un chaos fără viață, într'o masă amorfă, fără nici un pret.

Chiar și propagatorii cei mai zeloși ai înfrățirii între popoare, chiar și campionii cei mai înfocați ai legăturii claselor muncitoare din diferitele țări nu înțeleg sub această înfrățire și sub aceste legături desființarea unităților naționale și contopirea popoarelor, ci recunosc fără rezervă însemnătatea ideii naționale pentru progresele omeniei și trebuința neapărată a susținerii și sprijinirii ei. Numai înainte cu câte-va săptămâni, la congresul socialist din Stuttgart, cunoscutul conducător al mișcării sociale din Franța, Jaurès, a rostit în mijlocul unei furtuni de aplauze, următoarele cuvinte vrednice de băgat în seamă: »Nu voim să nimicim patria, ci să o socializăm. Căci națiunea e vistieria progreselor omeniei, și ar fi rău de proletariat, dacă ar zdrobi acest vas prețios al culturii omeniești.

Pornind dela aceste convingeri, fie-care popor ajuns la oare-care grad de maturitate se silește în ziua de azi, mai mult ca ori și când mai înainte, a rivaliza cu celelalte popoare în literatură și în artă, în știință și în industrie, în întocmiri sociale și de Stat, și a contribui la progresul general, afirmându-și tot mai mult individualitatea sa.

Se naște acum întrebarea: Ce cale să urmeze poporul nostru între împrejurările amintite, ca să poată purta cu succes lupta pentru existență, de care a fost vorba mai sus, și să poată ocupa un loc demn între celelalte popoare?

Răspunsul cred, că se impune de sine.

Poporul nostru nu poate urma alt drum, decât cel străbătut de popoarele, care au avut norocul a ajunge mai departe pe calea nesfârșită a progresului. El trebuie să încerce a se apropia de acestea în toate privințele: pe terenul intelectual, moral și material, și anume trebuie să-și luțască cu atât mai mult pașii și să-și pună la probă puterile, de care dispune, cu cât împrejurările nefavorabile ale trecutului l-au reținut mai înapoi.

Prin școală, prin biserică, prin jurnale, prin bibliotecă, prin societăți, prin teatru, și prin toate celelalte mijloace ale culturii moderne să caute a se lumina cât se poate mai mult, având totodată grijă, să se întărească și în privința economică, de oare-ce este știut, că bunăstarea materială e o condiție neapărată pentru orice înaintare mai însemnată în cultură. Astfel înarmat cu armele științei și având ca pavăză o organizare socială și economică înțeleaptă, poate pași cu încredere în lupta cea mare a popoarelor, fără teamă că va fi nimicit.

De altă parte dacă poporul nostru voește să-și îndeplinească după cuviință menirea sa și să dea omeniei aceea, ce-i este dator, trebuie să păstreze cu cea mai mare sfintețenie tot ce a moștenit dela strămoșii săi: limba sa melodiosă și expresivă, portul său pitoresc, obiceiurile sale frumoase, aplecările artistice, manifestate în cusături, chindisituri, sculpturi în lemn, și în alte podoabe, muzica sa, aci duoasă, aci veselă, dansurile sale originale, — să caute a perfecționa toate acestea și altele, care formează notele sale etnice caracteristice, și așa să creeze o cultură națională. Numai astfel va dovedi el, că 'și are rostul său în lume, numai astfel va arăta, că e vrednic a trăi și el între celelalte popoare, și-și va ridica un monument pentru toate timpurile.

Inceputurile unei culturi naționale le avem și acum, chiar și numai noi, Românii din această țară, fără a ne extinde privilegiile asupra totalității popoului nostru, deși cultura nu cunoaște margini politice, ci este patrimoniul tuturor acelor, cari au aceeași origine și vorbesc aceeași limbă. Literatura noastră, deși modestă, totuși există; arta noastră națională, deși în fașă, totuși începe a se manifesta, în deosebi muzica noastră artistică începe a atrage și atențiunea străinilor; un început de industrie artistică, sprijinit mai cu seamă de mâinile harnice ale femeilor române și pornind dela motivele păstrate în popor, pare că își mișcă aripile, ca să iasă la iveală.

Aceste începuturi suntem datori a le urma fără preget mai departe și astfel încetul cu încetul a zidi partea noastră din edificiul culturii naționale române. Bobocul, ce începe a zâmbi între frunze, să-l îngrijim din toate puterile, ca să se poată desfăce în floare întreagă, spre fala neamului nostru și spre podoaba patriei.

La lucrarea aceasta de luminarea popoului, de înarmarea lui cu cunoștințele de lipsă și în genere la crearea unei culturi naționale, Asociațiunea noastră este

chemată a avea un rol de frunte. Nu este aproape nici o ramură din aceea, ce se numește cultură națională, care să nu poată fi îmbrățișată și sprijinită de ea, și anume cercul ei de activitate este cu atât mai mare, cu cât ea cuprinde pe toți Românii din această țară, fără deosebire de confesiune sau de trepte sociale.

Prin înființarea de biblioteci populare, prin conferințe, prin publicațiuni, prin ajutorarea școlilor și prin inițierea de reuniuni culturale și economice, ea este chemată a răspândi lumina în straturile cele mari ale popoului; mai departe ea e chemată a aduna rămășițele trecutului, a studia limba, poezia, datinile popoului, a stăru pentru păstrarea portului și a obiceiurilor celor bune, rămase din bătrâni, și în genere a încuraja literatura și arta română. Ea e menită să fie învățătoarea noastră, îndemnătoarea noastră spre toate cele bune, încurajatoarea noastră, — de aici înainte poate și mai mult ca până acum.

Precum vedem, problema ei este vastă, lucrarea ce o are a o îndeplini, e uriașă.

La ducerea la îndeplinire a acestei frumoase, dar grele probleme, ea are lipsă de conlucrarea tuturor, celor ce suot în stare a da mână de ajutor, de sprijinul obștesc. Altfel ea nu va fi în stare nici odată a-și îndeplini chemarea sa sublimă, ci va rămânea o formă fără viață, o plantă fără rod.

Pentruca un pom să poată crește și să poată rodi, trebuie, ca fiecare frunză, fiecare fibră de rădăcină să-și facă datoria, să-i dea hrana de lipsă, altfel el se usucă în scurtă vreme, sau tânjește, fără a putea produce roade mai de seamă. — Ramurile, frunzele, rădăcinile Asociațiunii noastre sunt despărțămintele, agenturile și toți membrii ei. Facă-și fiecare din ei și din ele datoria lor, dacă voiesc în adevăr, ca poporul nostru să înainteze!

De altă parte am dori din tot sufletul nostru, ca și împrejurările externe să se schimbe mai spre bine. Am dori, să vedem cât mai curând luând ființă convingerea corectă, că binele întregului se întemeiază pe binele părților, din care se compune, și că prin urmare Asociațiunea noastră, luminând și întărind poporul nostru, contribuie totodată la întărirea și înălțarea patriei noastre mult iubite.

Cu această dorință, isvorită din adâncul inimei mele, și care cred, că este dorința noastră a tuturor, declar adunarea generală de deschisă.

Ședințele și serbările.

Ședințele „Asociațiunii“, cari s'au ținut anul acesta în orașul Bistriță în zilele de 21 și 22 Septemvrie n. au succes în chipul cel mai strălucit, mulțumită ospitalității fraților Bistrițeni și în deosebi măsurilor înțelepte luate de comitetul de primire în frunte cu neobositul director al despărțământului Dr. Gavril Tripon.

Despre decursul acestor ședințe și a serbărilor împreunate cu ele, dăm din rapoartele ce ni-s'au trimis următoarele amănunte:

Vineri la prânz au sosit membrii comitetului central al Asociațiunii în frunte cu vicepreședintele Andrei Barseanu în gara din Bistrița, unde au fost întâmpinați

Din cer coboară 'noetșor
O rază albă argintie
Ea vine sol al mângăerii
Perdut norocul să-l învie.

Dar vraja razii sfinte n'am ajuns
S'o văd în visu 'ndurerat,
Căci sufletu-mi pribeag s'a 'ntors,
În lumea negrului păcat...

Că ochiul meu a fost deschis
Prin lumea largă, ce-am umblat
Nu știu... dar sufletul îmi spune,
Că-i fapt și nu vis ce-am visat.

V. Nițescu.

Din putere proprie.

George Stephenson,
marele inginer și constructor al celei dintâi locomotive.

(1781—1848).

— Urmare —

Pe când lucra la a doua locomotivă,
să ocupa deja și cu o descoperire de altă natură.

Intr'una din zilele anului 1814, vine iute

cu o deosebită dragoste de cătră inteligența și poporul român din Bistriță. După rostirea discursurilor de salutare, oaspeții au fost conduși la cvartierele lor. Seara a urmat o animată convenire colegială, la care au luat parte oaspeții împreună cu frații din Bistriță.

Duminecă, după celebrarea oficiului divin în biserica gr. cat. și după oficiarea parastasului pentru sufletele membrilor răposați și a întemeietorilor »Asociațiunii« s'a deschis prima ședință în sala comitatului de cătră d-l Andrei Barseanu printr'un magistral discurs, pe care-l publicăm în întregime la alt loc al foii. Terminând d-l Barseanu între aplauzele însuflețite ale celor prezenți, a luat cuvântul: d-l Gavril Tripon, salutând pe membrii comitetului central în numele despărțământului Bistrița, d-l Dr. N. Vecerdea în numele Societății pentru fond de teatru și d-l Dr. Ștef. Pop în numele Societății culturale române din Arad.

A urmat apoi prezentarea raportului general, înscrierea delegaților despărțământelor și alegerea comisiunilor. După aceasta ședința se închide.

După amiazi s'a ținut ședința festivă a secțiunilor literare-științifice. În mijlocul unui interes deosebit d-l prof. Gr. Plețosu a vorbit »Despre creșterea adulților față cu preocupățiunile de azi«, iar d-nul Oct. Goga despre »Țăranul în literatura noastră poetică«. Ambii conferențieri au fost respălățiți cu bogate aplauze pentru frumoasele prelegeri.

Seara a urmat concertul dat de reuniunea de cântări din Bistriță cu concursul d-nei Veturia Dr. Pop, a d-șoarelor Virginia Gall și Valeria Pop și a d-lor Dr. V. Gael, Nicolae Brătianu și C. Pavel, care a avut în toate privințele un succes strălucit. Din raportul comisiei pentru revizuirea socotelilor (raportor d-l V. Forușiu) relevăm că averea »Asociațiunii« se urcă de prezent la suma de peste 800,000 cor. Toate actele și socotelile comitetului au fost găsite în cea mai deplină regulă.

Din raportul comisiei pentru înscrierea membrilor noi (raportor d-l Dr. V. Pahone) reiese că s'au încasat ca taxe de înscriere suma de 3000 cor.

Urmează alegerea noului comitet. La propunerea d-lui Dr. Vecerdea se alege cu aclamație vechiul comitet, întregindu-se cu secretarii »Asociațiunii« d-nii Oct. Goga și Oct. Taslăuan.

Cu aceste ordinele zilei s'a terminat și d-l A. Barseanu închide adunarea, mulțumind tuturor pentru interesul dovedit față de lucrările »Asociațiunii«.

La oarele 1 p. m. a urmat banchetul, după amiazi petrecere populară, iar seara reprezentația teatrală, dată de trupa d-lui Z. Bărsan.

Duminecă s'a ținut a doua ședință, în care comisiunile alege în ședința primă și-au prezentat rapoartele. În numele comisiei pentru examinarea raportului general a referat d-l Dr. Victor Onișor, arătând pe larg ce s'a lucrat din partea comitetului Asociațiunii în decursul anului expirat.

Dintre propunerile comisiei, care s'au primit, cele mai însemnate sunt următoarele: 1) Se aduce mulțumită comitetului pentru lucrările săvârșite; 2) Se exprimă cele mai călduroase mulțumiri tuturor donatorilor în favorul Muzeului național; 3) Comitetul să caute

la Stephenson un lucrător de mine și-i aduce vestea înspăimântătoare, că partea cea mai afundă din mina de cărbuni arde ou flacări.

În minele de cărbuni nu arare-ori să aprindea aerul, care poate arde, numit »vreme rea«, și atunci se întâmplau exploziuni, să nimiceau lucrările minerilor, să prăpădeau vieți de oameni, sau ajungeau în pericol.

Fără întârziere Stephenson grăbi la întreprinderea în mină și fără să țină samă de pericolul de moarte, la care să expunea, ceru să fie lăsat în mină. Ajuns la fund, fără nici o teamă pași între muncitorii aproape morți de spaimă și strigă: »dacă între voi sunt șase, cari au curajul să vină cu mine, să poftescă!... să încercăm a birui focul!«

Oamenii aveau mare încredere în Stephenson și ascultară de el: în fiecare groapă de cărbuni erau țigle, tencuială și unelte de zidărit. Materialul trebuitor fu cărat la locul, unde era focul mai puternic... și sub conducerea lui Stephenson, construiră la intrare un zid gros... Stephenson era cel mai sărguincios între ei. Prin asta focul se înađuși înainte de a se putea întinde mai departe, și un pericol mare fu delăturat.

Din timpul acesta pe Stephenson îl stăpânea numai un gând, el recunoscă că descoperirea unei lampe de siguranță, a

FCILETONUL »GAZ. TRANS.«

Vis

Surorii mele.

O lume întreagă de nuntași
Se învârtea în horă
Și glumele curgeau mereu
La nunta ta, suroră.

Tu 'n haine albe de mireasă
Stăteai alături de nași
Și 'n loc de răs și veselie
Priveai cu lacrimi la nuntași.

Eu mă visam între streini
Și din pustiu 'nstrăinării
Simțeam, cum sufletu-mi se bate
Ca naia 'n valul mării.

Înțelegeam durerea ta
Din spusa sufletului meu
— Profet al lumii nevăzute —
Ș'am început să plâng și eu.

Simțiam atunci cum din adâncuri
Se 'nalță-un glas nedeslușit
Și cum mă muștră de păgân
Copil pierdut — desmoștenit.

Era cumplitul glas al Firii
Rupt din adâncu 'ndurerării;
Mustra copil nenorocit
Perdut în largu 'nstrăinării:

„Tu ți-ai uitat de legea sfântă,
Ce leagă sufletu 'ntre frați
Ș'acum aseuns în valul lumii
Nebune ideale cauți.

„Dar nu 'nțelegi copil nebun,
Că lumea 'n veci te 'nstrăinează
Și că iubirea 'n largul ei
De mult e moartă — nu 'nviază!“

Mireasa albă 'n haine albe
— Surora sufletului meu —
Frământă lacrimi între gene
Și plâng cu ea și eu mereu.

Alături hora se întinde
S'aprinde glumele și jocul
Perechi se strâng nuntașii veseli
— Pe toți i-a cununat norocul. —

Mireasa 'ngână ceva 'n cet
Sub paza lacrimii aprinse
O rugă parcă-i înțelesul:
Ruga fericirii stinse.

ca lucrările inițiate de secțiunile literare-scientifice, ca d. e. Dicționarul toponimic, înmulțirea Bibliotecii populare a Asociațiunii etc. să se eșueze cât mai curând; 4) Având în vedere strămoșia, în care au ajuns școlile noastre populare în urma dispozițiilor luate în timpul din urmă din partea statului, Comitetul să întreprindă, în cadrul mijloacelor Asociațiunii, toate mijloacele ce-i stau la dispoziție pentru ajutorarea acestor școli; 5) În ceștiunea Reuniunii române de cântări din Beiuș, înființate sub egida Asociațiunii și ale cărei statute guvernul țării a refuzat a le întări, comitetul să studieze din nou din punct de vedere juridic îndreptățirea Asociațiunii de a întemeia asemenea instituții culturale și să stăruiască din nou din toate puterile pentru recunoașterea celei din Beiuș. — La ceștiunea aceasta din urmă au luat cuvântul și d-l profesor Fabian, precum și d-l avocat Dr. Ciordaș din Beiuș și a făcut asupra întregii adunări cea mai bună impresiune modul călduros și inteligent, în care au înfățișat păreri dâșilor, precum și graiul limpede și curat românesc, în care au dat expresiune acestor păreri.

Serbările dela Poradim

Schimb de telegrame între Regele Carol, Marele Duce Vladimir și Principele Ferdinand al Bulgariei.

Cu prilejul vizitei făcute pe câmpul de războiu dela Plevna de către Altețetele Lor Imperiale Marele Duce și Marea Ducesă Vladimir a Rusiei și de către Alteța Sa Principele Ferdinand al Bulgariei, telegramele de mai jos au fost schimbate cu Majestatea Sa Regele Carol I al României.

Telegrama M. S. Marelui Duce Vladimir către M. S. Regele României.

Sub impresiunea mișcătoare a câmpului de bătălie dela Plevna, unde Majestatea Voastră ați luat o parte așa de glorioasă la războiul nostru, nu mă pot opri de a Vă trimite amintirile Mele respectuase și sincere. Țiu asemenea a Vă spune că am fost fericiți, Marea ducesă și cu Mine, să vizităm casa în care Majestatea Voastră a stat la Poradim.

Vladimir.

Telegrama M. S. Regelui României către A. S. I. Marele Duce Vladimir.

Viu atins de cuvintele măgulitoare pe cari Alteța Voastră Imperială Mi le adresează de pe câmpul de bătălie dela Plevna, unde frăția oștilor noastre a fost consfințită sub ochii Împăratului Alexandru II, Augustul Vostru Părinte, și unde atâția viteji și-au vărsat sângele pentru gloria Patriei, Vă rog a primi expresiunea profunde Mele grațitudinii pentru grațioasa Voastră gândire.

Alteța Voastră Imperială poate fi mândră că a luat o așa de strălucită parte la memorabilul războiu, a căruia amintire Ne va rămâne tuturoasă deapururi scumpă.

oărei flacără să nu vină în atingere cu gazurile, cari se aprind ușor, și care totuși să dea o destulă lumină pentru lucrările de sub pământ, ar împuțina foarte mult pericolele amenințătoare.

În 21 Octomvrie 1815, când se întoarse sara acasă, Stephenson își pe masa sa lampa lucrată după instrucțiile lui. Încă în aceeași noapte, către unsprezece oare se duse cu ea într-o mină de cărbuni. Aceasta așa era de plină de gaz, încât o lumină de rând, numai decât ar fi produs explozie. Inșitorii lui recunoscură numai decât, că cu întreprinderea lui Stephenson nu-i de a te juca. Acesta însă, conștiu, că prin isbânda încercării sale, să pot scăpa mulți muncitori săraci dela moarte, înfruntă ori ce pericol. Trebuia, într'adevăr, ca cineva să aibă și încredere și curaj mare, pentru a-și expune viața cu o lampă încă neprobată. Ajuns la straturile pline cu gaz, cu îndrăzneală puse lampa aprinsă în curentul de gazuri. Flacăra din lampă creșcu, licări și — să stinse. El repeți încercarea de mai multe-ori... totdeauna cu același rezultat. Prin asta era evidentă însușirea de siguranță a lămpii. Dacă acum despre valoarea descoperirii nu mai putea fi nici o îndoială, totuși s'au aflat unii, cari disputau înțietatea, respective dreptul de prima invenție.

Și Sir Humphry Davy să ocupe pe timpul acela cu construirea unei lămpi de

Rostind numele Poradim, Mi-amintesc cu o sinceră bucurie vestea nașterii fiului Vostru celui mare, pe care Împăratul Mi-a comunicat-o atunci cu o viuă emoțiune.

Nu pot arăta Alteței Voastre Imperiale cât ne bucurăm de a Vă saluta în curând, împreună cu Marea Ducesă, în România.

Carol.

Telegrama A. S. R. Principelui Bulgariei către M. S. Regele României.

Inaugurând astăzi mausoleele și muzele dela Plevna și Poradim, cu Marele Duce și Marea Ducesă Vladimir a Rusiei, gândul Meu se îndreaptă credincios și plin de admirație către Tine, unul din eroii glorioasei epopee dela Plevna.

Ferdinand

Telegrama M. S. Regelui către Alteța Sa Regală Principele Domnitor la Sofia.

Gândul Tău credincios M'a mișcat cu deosebire și împărtășesc din adâncul inimei emoțiunea pe care de sigur ai simțit-o în timpul ceremoniilor mișcătoare dela Plevna și Poradim. Ele M'au făcut să retrăiesc pelerinagiul pe care l'am făcut în acele locuri, preamărite prin atâtea sacrificii. Imi amintesc mai ales cu o adevărată recunoștință de duiosa Ta atențiune și de toate îngrijirile de cari M'ai înconjurat cu prilejul vizitei Mele în acele locuri istorice.

Carol.

Björnson contra apostolilor falși ai păcii.

Renumitul poet norvegian Björnson la câte-va zile după ce a trimis congresului de pace dela München cunoscuta scrisoare contra apostolilor falși ai păcii cum e Apponyi, a scris și un articol în o revistă mare, aducând tot pe Apponyi ca pildă a prietinelor falși ai păcii.

Björnson zice în articolul său, că toate niziunțele prietinelor păcii vor fi zadarnice până când statele reprezentate la congresul păcii promovează numai la aparență moralul păcii, iar acasă urmăresc moralul războiului. Maghiarii sunt cei mai zeloși când e vorba de opera păcii, de umanitate și sentiment de drept. Acasă însă ei asupresc trei milioane Slovaci, îi opresc să vorbească în limba lor, le batjocuresc tradițiile istorice, le închid muzele și le confiscă toate mijloacele cari îi leagă de strămoșii lor, îi batjocuresc în dietă numindu-i porci, îi dau afară din dietă și îi insultă prin foi. Bărbatul care conduce aceste ofense e totodată antelupătorul creștinismului. El se numește contele Apponyi și la conferințele de pace internaționale ține cele mai multe cuvântări.

Redacțiunea foiei »A Hir« din Budapesta s'a adresat către Björnson cu rugarea să-i arate din ce cauze a criticat așa de aspru Ungaria și mai ales politica sa

siguranță, și era deja gata cu desemnul unui proiect și a unui model. El cercetase și explicase totodată ființa proprie a gazului carbonic. Mașinistul din Newcastle și chemical renumit — amândoi și-au câștigat mari merite prin descoperirea lor: Sit Humphry Davy prin teoria sa, Stephenson, prin executarea practică a unei și aceleași idei. Că Stephenson a pășit cu patrușprezece zile înainte mai cu lampa sa, n'a luat nime în considerare. Lumea credea că este de ajuns, dacă acestuia i se dă o recompensă de 100 funți sterliugi (2500 k.), până când învățatului renumit i se făcu un dar de douăzeci de ori mai mare.

Cu doi ani mai târziu preștinii lui Stephenson deschiseră o subscripție, în numără în public de cel dintâiu descoperitor al lămpii de siguranță și cu ocazia unui banchet îi oferiră ca recompensă un pahar de aur în preț de 25.000 cor.

Într'aceea Stephenson nu pierdu din vedere îmbunătățirea locomotivei sale și întrebunțarea practică a ei. Deși oamenii râdeau și-l batjocureau când el le vorbea de construirea de tuneluri, de mutarea dealurilor înalte, de spargerea stâncilor uriașe, de trecerea peste văi, mocirle și râuri: el presimțea, că câștigul extraordinar, care l'ar aduce întrebunțarea generală de căi ferate și locomotive, ar întrece cu mult mai mult speșele enorme pentru

de naționalitate în scrisoarea ce a adresat'o congresului de pace. Björnson a trimes din Anlestad următorul răspuns către redactorul numitei foi:

»Domnul meu! Din copilăria mea am iubit și am admirat poporul maghiar, mai târziu însă, când l'am văzut mai de aproape și am aflat de nedreptățile, ce le fac Maghiarii popoarelor, cu cari trăiesc într'o țară, am început să urăsc sovinitul lor. Cred, că în afară de Ungaria nu se va afla nimeni, care să nu aibă același simțământ. Noi credem, că aceste nedreptăți, mai curând ori mai târziu vor împinge Ungaria în nenorocire. Dacă vrei să cunoști mai de aproape păreri mele în aceasta ceștiune, te rog, domnul meu, să citești foaia »Martie« dela 17 Sept. și în »Le Courrier Européen« articolul meu intitulat »Pacea și amicii păcei«. Nici vătămări, nici amenințări nu pot împiedeca discuțiunea acestei afaceri penibile și importante. Primiți, domnul meu, asigurarea deosebitei mele stime«.

Björnstjerne Björnson.

Viața la București.

București, 11 Septemvrie.

A avut România, și în special Bucureștii cinstea celui de al III-lea congres internațional de petrol.

Una din puținele țări bogate, în petrol, România, atrage tot mai mult luarea aminte atât a omului de știință, cât mai cu seamă a acelor ce sunt interesați în dezvoltarea acestei industrii.

Oamenii de știință, geologi, reprezentanți ai diferitelor state, alături de câțiva încercați specialiști din țară, au discutat științificește chestiuni de cea mai mare însemnătate pentru această industrie. Atât înainte, cât și după conferență s'au făcut excursiuni în regiunile petrolifere atât din Moldova cât și din Muntenia, cu deosebire de pe Valea Prahovei, județul, al cărui pământ ascunde în sânul său bogății ce nu se pot calcula.

E o mândrie pentru România de a fi distinsă cu această atențiune pentru un izvor de bogăție atât de rar ca acel al petrolului, dar și prilejul de a se convinge, că petrolul trebuie să fie pe viitor tot mai mult un izvor de bogăție națională, exploatată cu capital românesc.

Odată cu congresul de petrol s'a deschis, pentru a se închide imediat, congresul profesorilor secundari, întruniți pentru a discuta și de bună seamă a protesta contra unor anulări de numiri ce au fost făcute în învățământul secundar, de fostul ministru al instrucțiunii publice, Vlădescu.

De o parte unii profesori interesați în cauză, adevăți vizai de acele anulări, de altă parte acei ce aprobă anulările, considerându-le legale și apoi de ambele părți partizani politici ai celor două partide, acesta era congresul, care de bună seamă a trebuit să aibă soarta cunoscută, adevă să se nască mort. Chipul puțin parlamentar, în care el s'a închis se înțelege a mândrit pe mulți profesori, cari ține la demnitatea lor. A fost însă un prilej convingător pentru toți, că politica, pe cât se poate, să fie înlăturată nu numai din școală, dar și

construirea acelor. Aici să răzima mult pe conlucurarea fiului său, de a căru creștere pentru tehnică să îngrijă cu multă stăruință.

Pe timpul acela, Stephenson își bătea capul să mergă în America, unde spera să găsească un teren mai mănos pentru cunoștințele sale. Mai ales, să gândească, că acolo va construi vapoare pentru lacurile cele mari de pe uscat. A rămas însă cu planurile, pentru că în curând cunoștințele sale trebuiau să-i aducă fructe de aur și pe pământul Angliei.

În anul 1819 fu însărcinat cu clădirea unei căi ferate pentru cărbuni. După trei ani de zile mulțime de privitori erau martori la proba descoperirii lui, pe care a urmărit'o atâția ani cu atâtea stăruință și care acum luase și viață. În ziua inaugurării puse în lucrare cinci locomotive de ale sale. Prestațiunile mașinilor executate cu istețime produsură mirare în toate părțile.

Cineva ar crede că compatrioții lui Stephenson, de altcum foarte întreprinzători, vor fi început acum cu zidirea de căi ferate în toate părțile. Aceasta însă nu s'a întâmplat așa iute. Unele planuri intenționate de construire se opinteau de rezistența moșierilor, cari nu voiau să-și dea grădinile, livezile, pădurile și câmpurile lor. Chiar trasarea de căi nouă nu o încuviințau în liniște.

din chestiunile de cari depinde demnitatea corpului profesoral.

Revoltele țărănești de tristă amintire din primăvară ne-au dat prilejul de a cunoaște un nou soi de oameni, necunoscuți până atunci, »instigatorii«.

Ei se plămădeau, ca niște oameni cari lucrează pe dedesupt, atât în capul celor fricoși cât și în capul celor naivi. Nu se plămădeau apoi în nici un chip în capul acelor ce aveau să dovedească cu orice preț că nu din nevoie să răsvrătește țărâniea, ci din pricina atâțărilor. Și pe lângă acei, ce sub diferite pretexte au putut fi arestați, au fost socotiți instigatorii toți acei, cari au vorbit sau scris adevărul despre starea țărâniei, și acei cari s'au știut prietini ai țărâniei și în general fără discuție toți preoții și mai cu seamă învățătorii.

Puțini erau conșinși de nevinovăția lor. Acum ministrul instrucțiunii publice Haret, ca reabilitare a preoției și învățătorimeii în contra acuzărilor nedrepte ce li-s'au adus, face să fie decorați o bună parte dintre ei cu »Răsplata muncii«.

Chiar justiția și mai cu seamă justiția militară arată foarte puțin zel în a descoperi și pedepsi pe acei ce au făcut excese în potolirea reserățiilor și foarte mult zel în a pedepsi pe acei, cari n'au executat măsurile aspre luate contra revoltaților, adevăți acei, foarte puțini, cari au fost mihoși și blânzi cu țărâni și cari au preferat mai bine să vadă câteva geamuri sparte, decât câțiva oameni uciși. Acesta e cazul a doi maiori din Râmnicul-Sărat, cari fiind judecați în acel oraș au fost osândiți, dar în apel la București ei au fost achitați, poate mai mult pentru satisfacerea publicului, care privește cu simpatie purtarea celor doi maiori și tot cu mai multă antipatie zelul plin de păcat atât al autorităților cât mai cu seamă al armatei în potolirea revoltelor.

În zilele de 8 și 9 Septemvrie la »Expoziție (parcul »Carol I«) au fost serbări ale »Sindicatului ziaristilor«, cari au amintit oare-cum expoziția cu serbările jubileare ale românismului înfrăiți pentru câteva clipe în 1906. Numai prin această amintire puteau să înalțe aceste serbări pe omul cult, care nu se poate împăca cu multe puncte din program (luptele de femei etc.), cari ademenesc cu americanismul lor mahalaua înapoiată, tot așa de mult ca știrile de senzație și romanele pasionante din ziarele de știri și articolele politice de un anumit caracter din ziarele de partid pe cei înregimentați. Publicul ar trebui mai mult ridicat decât să ne eborâm la el, atât prin scris cât mai cu seamă când intrăm în mijlocul său ca reprezentanți ai presei întregi.

Un lucru, numai după ce l'ai adus la capăt vezi de ce mare folos poate fi. Acesta e cazul »Societății de salvare«, care e cel mai frumos dar ce l'a dat inima d-nei

*) Societate creată după modelul celor din orașele mari apusene, cu scop de a aduce ajutor grabnic în cazuri de nenorociri prin accidente.

Unii ingineri trebuiau să sufere împotriva ba chiar și maltratări.

Importantă și noua descoperire, într'aceea atrase tot mai mult atenția publică asupra sa cu seriozitate, să cumpăna planul de a să construi căi ferate mari și cu ele să se pună în legătură cele mai de căpetenie orașe din țară. Locomotivele îmbunătățite ale lui Stephenson au fost supuse la repetițe și amănunțite cercetări și experții cei mai învățați din lumea întreagă declarară, că urzitorul lor, George Stephenson, este cel mai mare geniu practic din vremile acelea și dacă va isbuti să se valideze toată puterea locomotivei, atunci îl vor glorifica de cel mai renumit tehnic al Angliei. Nu mult după aceea să începu trasarea unei linii ferate între Liverpool și Manchester. Executarea jniei să amână însă împotriva tuturor așteptărilor.

Atunci să ivi alt proiect. Să dete concesiunea pentru construirea liniei Stockton-Darlington. Cu executarea lucrărilor pregătitoare fu însărcinat Stephenson. Îndoielile că locomotivele nu vor putea fi întrebunțate cu isbândă dispărură tot mai mult și Stephenson avu mulțumirea să fie angajat la linia proiectată, ca inginer, cu leafă anuală de 7200 K. Tot atunci întemeiă el cu prietinelor său Pease o fabrică de locomotive în Newcastle.

Clădirea unei linii ferate să secotea

Cazavillan oraşului nostru pe lângă alte multe binefaceri, atât ale d-sale cât şi ale defunctului său soţ. Ziua ca şi noaptea auzi trompeta trăsuri societăţii, care trece în grabă la locul unde e chemată. Telefonul o anunţă şi o aduce în timpul cel mai scurt.

Imi amintesc cum la înmormântarea lui Haşdeu căzuse un soldat. În timp ce m'am dus şi m'am înapoiat dela mormântul lui Eminescu, care era la o sută de paşi, trăsura a putut să sosească la cimitirul Şerban-Vodă. Şi de câte ori, ziua ca şi noaptea, văd trăsura cu steguleţul alb de pace al crucei reîntorcându-se cu o nouă victimă spre palatul Societăţii de salvare, imi amintesc de înmormântarea marelui Haşdeu, care a plecat dintre noi aproape ca un străin.

M.

Regele şi Regina României vor pleca din Viena Vineri dimineaţă şi vor sosi la Sinaia Sâmbătă dim., 15 Septembrie st. v. Majestatele Lor vor petrece trei zile la Sinaia şi vor pleca la 18 a. c. seara la Galaţi, spre a lua parte la solemnitatea botezului mai multor monitoare-vedete ale marinei române de război. Suveranii vor petrece dimineaţa zilei de 19 Septembrie la Galaţi şi vor pleca în aceeaşi zi la Tulcea.

Ministrul de externe rusesc Isvolsky a sosit Miercuri dimineaţă în Viena. A dorit să nu i se facă nici o primire. Dejunul l'a luat la ministrul de externe Aehrenthal. La 3 oare d. a. ministrul rusesc Isvolsky a fost primit în audienţă de regele Carol al României, care a sosit asemenea Mercuri dimineaţă în Viena. Isvolsky a fost în seara aceleiaşi zile invitat la prânzul dat de ambasadorul Rusiei.

Marele duce Vladimir Alexandrovici srecum şi marea ducesă Maria Pavlovici, soţia sa, şi marele duce Andrei Vladimirovici, fiul său, au trecut azi prin Bucureşti, venind din Sofia şi ducându-se la Viena. Marii duci se vor întoarce mai târziu în România, după sfârşirea marilor manevre, pe la 25 Septembrie st. v. spre a vizita pe Suveranii români. Ei vor petrece mai multe zile la Sinaia, unde li se pregătesc apartamente la castelul Peleş.

O academie de dreptul ginţilor.

Propunerea d-lui Dim. A. Sturdza.

D-l Nelidow, preşedintele conferinţei pentru pace la Haga, a cetit în şedinţa plenară dela 7 Septembrie st. n., următoarea scrisoare ce i a adresat d-l Dim. A. Sturdza, primul ministru al României:

Excelenţă,

Urmărind cu un interes din ce în ce mai mare, chiar dela început, opera conferinţei dela Haga, atenţia mi-a fost atrasă în special de modul cum ea e organizată, aşa încât această mare instituţie internaţională, întemeiată prin generoasă iniţiativă a M. S. împăratului Nicolae al II-lea, se poată, repede şi temeinic, întinde puterea dreptului şi întări simţământul dreptăţii internaţionale.

pe atunci de o întreprindere cutezată, de aceea progresa foarte încet. La început însuşi Stephenson trebuia să se intereseze pas de pas de mersul lucrului şi de diminuarea până sara balanţa de nivelare nu-i cădea din mână. Cu ciobotele lui răfrânte şi cu instrumentele în mână, el era cel dintâi şi cel din urmă pe terenul de lucru. Într'aceia nimic nu se schimbă din modul său de viaţă obicinuit.

O sorbitură de lapte, cu o bucată de pâine într-o casă ţărănească, une-ori un prânz simplu la vre-un arendaş şi era pe depliu mulţumit. Dacă intra la cineva în casă, era totdeauna binevenit pentru-că avea o fire veselă şi o inimă deschisă către fie-cine. Unde erau copii în casă, îi plăcea să-şi petreacă cu ei. Despre afacerile lui de mai înainte, nici odată nu să ruşina să vorbească. Din contră vorbea adesea despre ele. Aşa de exemplu, odată să imbiu unor dame să le înveţe a broda. „La arta asta mă pricep foarte bine, zicea el, şi Vă veţi mira, cum am învăţat-o. Eram supraveghetor în Killing-Worth şi noaptea, la lumina focului dela maşină, coseam la hainele muncitorilor găuri de nasturi“.

Nu trecu mult şi Stephenson trebui să se gândească, ce-i de făcut, pentru-că fabrica din Newcastle era prea mică. Mai cumpără o bucăţică de loc şi clădi pe el, arăşi o fabrică modestă, îşi crescui nişte

Ca să nu lungesc prea mult această scrisoare, rog pe Excelenţa Voastră să-mi îngăduie a-i arăta pe scurt propunerea ce o supui aprecierii sale.

Sunt încurajat să fac acest demers de faptul că propunerea mea dă numai formă exterioară unei idei ce a fost emisă de Excelenţa Voastră, ca preşedinte al celei de a doua conferinţă pentru pace, în discursul de deschidere a acestei strălucite adunări.

Conferinţa păcii urmăreşte un scop mare: rezolvirea paşnică a conflictelor internaţionale.

În acest scop s'a întemeiat la 1899 o curte permanentă de arbitragiu cu menirea de a judeca litigiile ce i-se vor întâişi. Conferinţa se încearcă acum să dea justiţiei arbitrale o dezvoltare mai mare. Ar fi, prin urmare, momentul de a crea între jurisdicţia internaţională şi o conferinţă o legătură, care nu poate fi decât ştiinţa, aşa încât practica şi teoria să meargă alături, ajutându-se una pe alta.

Pentru aceasta ar fi bine să fie la Haga o instituţie desăvârşită a dreptului ginţilor, a cărei conducere să se încredinţeze conferinţei pentru pace, execuţia practică consiliului administrativ permanent instituit la 1899 şi dezvoltarea ştiinţifică unei Academii de dreptul ginţilor care ar menţinea în chip metodic ştiinţa la înălţimea principiilor enunţate de conferinţă şi practica la înălţimea progreselor inaugurate.

Înaintând această propunere Excelenţei Voastre prin mijlocirea primului delegat al României, Excelenţa Sa d-l Alexandru Beldiman, îndrăznesc să vă rog a o lua sub înalta d-voastră protecţie. Cum această propunere e numai complectarea trebuitoare şi grabnică a însăşi instituţiei conferinţei, nădăjduiesc că Excelenţa Voastră va găsi mijlocul de a o pune în execuţie.

Primiţi, mă rog, etc.

Dimitrie A. Sturdza.

Vânătoarea dela Sereţel.

La cirespondenţa apărută în foaia noastră, numărul popular dela 24 August (6 Septembrie) a. c., ni s'a trimis o întîmpinare, pe care am publicat-o deja în Nr. de zi 194.

Într-o scrisoare adresată de protonotarul comitatului Bistriţa Dr. Leon Scridon către d-l procuror reg. Dr. Alex. Maxim Pop se zice, că primăria comunei Sereţel a raportat că porcii sălbatici fac mari pagube pe hotarul lor. Pe baza acestui raport protojudele din cercul Beşineului a cerut să se ordoneze din oficiu vânătoare cu haităi.

Viceşapanul Gottfried Lani a ordonat acea vânătoare (în absenţa d-lui fişpan Dr. Lazar Arpad) în 19 August a. c. şi cu executarea a încredinţat pe protojudele Dr. Hunyadi Imre. Se rectifică deci că nu d-l fişpan conte Lazar Arpad a ordonat vânătoarea şi că peste tot n'a avut ştire despre toată afacerea, fiind în concediu.

muncitori harnici şi prin asta puse bază uriaşelor aşezăminte, cari înfloriră mai târziu pe locul acela.

Cu cât să apropia mai tare de terminarea construcţiei cu linia ferată, cu atât Stephenson era mai îngrijat. Se temea că cele trei locomotive, lucrate în fabrica sa, nu vor avea destulă putere de mânăre. Dispoziţia sa să poate cunoaşte, din cuvintele, ce le adresa fiului său şi celor din jurul său: Aşa cred, că voi veţi ajunge ziua, pe care eu nu voi ajunge-o, să vedeţi că liniile ferate vor înlocui toate celelalte drumuri. Va veni vremea, când oamenii vor călători mai ieftin cu locomotiva, decât cu piciorul. Ştiu, că să vor întîmpina greutăţi, cari să vor părea de neînvins, dar ceea-ce vă spun să va întâmpla. Aş dori, deşi nu mai pot avea nădejde, să ajung şi eu ziua aceea; pentru-că ştiu prea bine, cât de încet merge cu propăşirea oamenilor şi cu ce greutăţi am trebuit să mă lupt, până am văzut că să întrebuiţează locomotivele mele!“

Isbânda construirii de linii ferate, întrecu cu mult toate speranţele lui Stephenson. Deja, după câţiva ani, locomotivele circulau ca maşini de transport general, pe linii de şine de mai multe miluri de lungi.

Mare osteneală l'a costat să învingă pe contrari, când era vorba să se construiască linia Liverpool-Manchester. Trei

S'a pus vânătoarea pe zi de Duminecă, ca oamenii să nu fie împiedecaţi în lucrul de câmp. Primăria a fost provocată a compune lista celor potriviţi de haităi. Locuitorii să nu fi făcut nici unul obiecţiune contra zilei de vânătoare. Scrisoarea zice apoi:

Când protojudele în Septembrie a venit în comuna Sereţel, mulţi sub deosebite titule, au cerut să fie eliberaţi.

Protojudele nu i a eliberat fiindcă a presupus, că primăria comunală ştie mai bine pe cari să-i elibereze şi pe cari nu.

Ca haităi au luat parte 30—34 inşi; deci nu întreg satul.

Gendarmi au fost doi de faţă, după datină.

Mai departe spune d-l Scridon în scrisoare că protojudele a fost de bună credinţă, că lucrul nu s'a făcut cu rea intenţiune şi că Dr. Hunyadi nu e Ungur de 50 cr.

Aceasta din urmă o luăm la cunoştinţă cu plăcere, dar nu putem să scuzăm procederea d-lui viceşpan şi a protojudelui Hunyadi, după ce în raportul nostru se constată, ear rectificarea recunoaşte, că mulţi locuitori au ţinut să fie eliberaţi dela serviciul de haităi, dar protojudele nu i-a eliberat fiindcă a presupus una şi alta.

Adevărul este că între cei ce s'au rugat să fie eliberaţi au fost şi cantorul, fătul şi clopotarul dela biserică. De ce nu i-a eliberat pe aceştia? De sigur că nu din respectul către ziua de Duminecă şi către aşezămintele noastre bisericesti!

Primarul din Sereţel e de condamnat, fiind-că, se vede, ca să placă „Domnilor“ îi lasă să facă ce le place, fără a sări în apărarea interesului locuitorilor.

Luăm la cunoştinţă că d-l fişpan contele Lazar Arpad n'a ştiut de toată treaba şi nici n'a fost la vânătoare, şi sperăm că va face cercetare strictă în cazul de faţă, va trage la răspundere pe fisolgăbirău şi va împiedeca ca în viitor să se mai întâmplă astfel de lucruri, cari îi revoaacă în memorie stările din evul mediu.

Cea mai viuă dovadă că prin ordonarea vânătoarei s'a violat sfinţenia Duminecii şi că locuitorii au fost tiranizaţi şi cu sila duşi, este mărturisirea că mulţi s'au rugat să fie eliberaţi, dar inzadar.

În fine de ce Jidovii şi singurul Maghiar din sat nu au fost duşi ca „haităi“, ci lăsaţi acasă?

La aceasta d. protonotar nu dă nici o desluşire. Va fi ştiind fisolgăbirăul de ce au fost cruţaţi.

zile într'una înainte d'a se hotărî construirea, a trebuit să combată şi să răspundă la fel şi fel de întrebări. Astăzi ne vine a râde, cum să certau atunci pentru lucrari, cari în decursul vremii s'au rezolvat dela sine.

La toate obiecţiunile, nu totdeauna binevoitoare şi la observările întepătoare, Stephenson da răspunsuri liniştite şi limpezi.

Când vorbea el de iuţimea maşinelor sale, oamenii să îndoiuă dacă-i cu mintea întreagă şi ziceau, că dacă o căruţă ar merge numai de două ori aşa iute ca o trasură, s'ar bolnăvi călătorii. Era teamă că vacile şi caii să vor spăria de locomotivă. Stephenson le răspundea: Caii să vor deprinde în curând cu vederea trenurilor, vacile vor paşte liniştite în apropierea lui şi ţărani abia să vor mai plânge de foloase ale căror urmări acuşi nu le vor mai fi îndoielnice“.

Rezultatul consfătuirei a fost, că s'a hotărât construirea liniei şi că Stephenson fu angajat de singurul inginer suprem cu leafă anuală de 25 000 K. Construirea aceasta să socotea pe atunci de un lucru cu totul extraordinar. Adevărat că trebuiau învinse greutăţi enorme. Stephenson însă era omul potrivit, chiar singurul pe atunci, care a fost în stare să le învingă. Când directorii liniei îşi pierdeau câte-odată cu-

STIRILE ZILEI.

— 13 Septembrie v.

Examenul oral de maturitate, care s'a ţinut eri Mercuri, cu abiturienţii gimnaziului român din Braşov s'a terminat cu următorul rezultat: Din 5 candidaţi, cari aveau să facă examenul din toate studiile a fost declarat matur cu calculul general bine Simeon Turtea, iar maturi Petru Leucă şi Ioan Stoia. Doi candidaţi au fost avisaţi la repetiţia examenului din câte un obiect în luna Decembrie. Din 12 candidaţi, cari aveau să facă examenul de corigenţă din câte un obiect au reuşit 11 şi anume: cu nota generală bine Stefan Garoiu şi G. Popa, cu nota generală sufficient: Stefan Buzea, George Aug. Damian, Const. Oancea Stef. A. Perian, Marian Dregheici, Ioan Ievuşian, Ioan Mandai, Rom. Peşteanu şi Ioan M. Ios. Sturza. Un candidat a fost avisat la examenul de corigenţă din l. maghiară în luna Decembrie a. c.

Ştire personală. »Drapelul« comunică că d-l Dr. Alexandru Mocsonyi a petrecut vre-o câteva ore în Lugoj şi cu aceasta ocaziune a vizitat şi redacţia numitului ziar. D-l Dr. A. Mocsonyi s'a recules bineşor după morbul îndelungat, de care a suferit.

Excursiunea în Poiană. Favorizaţi de un timp admirabil elevii gimnaziului român din Braşov au plecat azi dimineaţă în Poiană, în sunetele cântărilor vesele, executate de corul studenţilor. Afară de elevi şi profesori s'au asociat acestei excursiuni, după obiceiul vechiu, şi numeroase familii româneşti din Braşov. Noi, cari durere, suntem legaţi de masa redacţională neputând lua parte la serbarea de toamnă a şcoalelor noastre, dorim excursioniştilor cea mai frumoasă petrecere la poalele Postovarului.

Targ de tară în Sălişte. Ni-se comunică că targul de vile în Sălişte (lângă Sibiu) se va ţine în 4 şi 5 Octombrie st. n. iar cel de mărfuri în 7 Octombrie n. c.

Cununii. Virginia Micu şi Basiliu Pertia ne anunţă căsătoria lor, care se va celebra la 6 Octombrie n. 1907, la 3 oare d. a. în biserica gr. cat. din Făgăraş. Făgăraş, în Septembrie 1907. Feldioara.

— D-l George Ardeleanu şi d-soara Marioara Furcărea îşi vor serba cununia lor Duminecă în 16 (29) Septembrie. Nuu d-na şi d-l Nicolae G. Furnică.

Copii bolnavi de stomac şi debili au trebuinţă de o nutriţie substanţială şi uşor de mistuit. Cel mai bun şi probat aliment pentru aceasta este Făina de copii a lui Nestle, un praf fin de pismete, care fierţ cu apă sau amestecat cu lapte formează un aliment gustos întăritor şi uşor de mistuit şi se evită catar de intestine şi stomac.

Măsuri în contra scumpetel. Se zice că ministru-preşedinte Wekerle a declarat, că va studia în ministeriul de finanţe cestiunea marelui scumpiri a celor mai importante articole de hrană, spre a afla mijloacele pentru combaterea acestui rău general. Se zice, că stadiul despre scumpirea mijloacelor de traiu şi despre modalităţile delăturării ei e deja gata şi că ministrul va conchiema o anchetă în luna viitoare la ministeriul de finanţe, care se va ocupa

ragul, el îi îmbărbăta totdeauna: „trebuie să avem răbdare“.

Între altele era să se construia o umplutură de câte-va miluri peste o mlaştină afundă. Ori cine, care ar fi fost slab de inger, nu s'ar fi apucat de un lucru aşa cutezat. Ar fi zis, că asta nu i cu putinţă să se facă. Stephenson nu s'a retras. El porunci să se arunce în baltă legături de nule în cantitate foarte mare, puse peste ele pământ şi petriş şi făcu un fel de fundament înotător pe o temelie foarte largă. D'asupra tot aşeza la material, din jos să tot scufunda, până a prins o bază solidă. După doi ani de muncă neobosită isbuti în urmă să facă peste mlaştină o iezătură, care mai stă şi astăzi. Pe linia asta să puteau transporta poverile cele mai grele. Ce este de admirat în lucrarea asta este, că Stephenson a executat lucrarea cam cu 750.000 K. pe când ceilalţi ingineri preliminară peste 7 milioane.

Construirea liniei celei mari, dintre Liverpool si Manchester, nu s'a putut construi la terminalul fixat. De aici cărteli în contra lui Stephenson. „Sir“, răspunse el directorului, dacă ia omul în considerare greutăţile clădirii şi dacă să ia în vedere de câte ori n'am putut lucra din lipsă de parale, fără să pomenim de timpul nefavorabil, atunci s'a lucrat, ceea-ce a fost cu putinţă. Mai mult de atâta, nici nu este cu putinţă!“

de această chestiune. Numai de n'ar fi amănătată ca și chestiunea votului universal.

Congres pentru igienă. În Berlin e adunat începând dela 19 Sept. n. congresul internațional pentru igienă (sănătate) care stă sub protectoratul împărătesei germane. Luni și-a ținut prima ședință. Participanții sunt cu miile. La congres se va vorbi despre contagiul tuberculozei (oftice), igiena hranei, mâncarea săracilor, despre alcoolism, surmenagiul (prea mare încordare) în școale, îngrijirea pentru muncitorime, combaterea boalelor lipicioase, asirările în cazuri de boală, ș. a. ș. a.

Înaintări în Japonia. Se anunță din Tokio, că marchizul Ito și mareșalii Jomaga și Oyama au fost înălțați la gradul de principii. Admiratul flotei japoneze vestitul Togo a fost înălțat la gradul de conte.

Furtună și trăsnete. În Newyork a izbucnit la 22 Sept. a. c. o furtună, care a băgat mare spaimă în oameni. În spitalul Sf. Catarina și în biserica Sf. Nicolae a trăsnet. Pacienții din spital și credincioșii ce se aflau în biserică au fost cuprinși de mare spaimă. Temeliile bisericii fură sguđuite și obștea a alergat afară îngrozită.

Colera în Rusia. Din știrile sosite până acum, se poate vedea întinderea înspăimântătoare pe care a luat-o; colera în Rusia europeană. Epidemia se întinde în 13 guvernamente și până acum a făcut peste 200 de victime. În total în cele 13 guvernamente au fost 4511 cazuri de colera.

Atentatul contra casei lui Tolstoi. Atentatul contra casei lui Tolstoi pare a fi fost săvârșit de țărani de pe moșia lui. Tolstoi, care hotărâse odinioară să-și împartă moșia între țărani, a fost oprit de familie, sub amenințare că-l va pune sub interdicție. Familia a silit pe Tolstoi să dea toată moșia din lasnaia Poliana soției și copiilor săi, astfel că acum nu mai are putere asupra moșiei sale. Adeseori el a intervenit pe lângă familie în favoarea țărănilor, dar n'a reușit totdeauna. Țăranilor li-se cereau arânzi mari, din care cauză relațiile între ei și proprietari se înăspriseră. Nu s'a putut dovedi dacă țărăni au făcut numai o demonstrație sau au săvârșit un atentat.

Zece porunci pentru cetitorii de cărți. O foaie nemțească publică următoarele zece porunci:

1. Cetește numai cărți bune.
2. Cetește numai, ce te interesează.
3. Cetește zilnic cel puțin o jumătate oră și cugetă-te câteva timp asupra celor cetite.
4. Dacă poți cetește câte-odată cu voce tare. Fii atent atunci la glasul tău și la pronunțarea clară.
5. Pe cât se poate nu ceti singur, ci împreună c'un cunoscut ori prieten și discută cu el asupra celor cetite. Asta e chestiune de gust.
6. Cetește întotdeauna așa ca să poți raporta și altora despre ce ai cetit. Aceasta nu e chestiune de gust, ci e datorie față de tine însuși.
7. Cetește o carte în ordine, nu frunzărind odată ici, odată colo.
8. Cetește numai până ești treaz, nu când ești ostenit.
9. Cetește numai, când poți să-ți înmulțești cunoștințele sau vrei să-ți

„Nu-i cu puțință?” strigă directorul. „Mi-ar plăcea să-ți pot trimite un Napoleon pe cap. Acesta ț-i ar zice: un astfel de cuvânt nu există în vocabularul unui geniu.”

„Nu-mi vorbi d-ta de Napoleon, observă Stephenson iritat, pune-mi la dispoziție oameni, bani și material și eu voi face, ceea ce Napoleon n'ar fi putut. Aș conduce linia ferată dela Liverpool la Manchester, chiar și peste mlaștini.”

Directorii să îngrijiră de mijloace îndestulătoare și de încodată atâția lucrători. De multe ori să luca și peste noapte.

Stephenson să interesa de toate detaliile construcției. El desemna cu mâna sa toate podurile, viaductele, lucrările de pământ, mașinele ajutoare și altele de acestea. Nimic nu-i scăpa din vedere. El supraveghea întreaga linie, dela cea dintâi săpătură, până la isprăvirea perfectă a întreprinderii. Calul lui de călărit, deodată cu zorile era dinaintea ușii. Abia își lua răgaz pentru un dejun în fugă, câte-odată nu avea vreme nici să prânzească, cum să cade, seara, când să culca, oare întregi medita la câte o problemă mai grea.

Toate lucrările erau terminate, tunelele zidite, linia peste mlaștini solid așezată și directorul nu hotărâse încă, cum să transporte materialul, cu cai, cu mașini stătătoare, ori cu locomotive? Stephen-

son era aproape singurul, care a votat pentru cele din urmă. Inginerii nu-și dețeau osteneala nici baremi să examineze, ce putere au locomotivele. Toți să sileau să facă proiecte nouă și discutau până când delăturându se toate contradicțiile, învise Stephenson cu părerea sa. Președintele comisiei parlamentare de atunci, aleasă anume spre scopul acesta, invită pe Stephenson în fața parlamentului, și-l întrebă, cu gura plină, cum s'ar zice, dacă este în stare să construiască o locomotivă, care să percurgă într'o oră un mil german? Inginerul răspunde, da. După asta, președintele căpătă curaj și-l întrebă, că n'ar putea face să percurgă două miluri pe oră? Stephenson răspunde și acum: da, însă într'un ton, încât președintele n'a mai îndrăsnit să i pună altă întrebare. Pe atunci să oredea că opt miluri englezești pe oră sunt maximul — astăzi cu trenurile accelerate să fac mai mult ca două miluri engleze în trei minute. Direcțiunea să hotărâse în fine să pună la concurs construirea de locomotive și puse un premiu de 12.500 K. pentru cea mai bună mașină, dacă cu atâta povară va merge atâta și atâta de iute. În 6 Octomvrie 1829 începă întrecerea între locomotiva „Racheta”, construită de Stephenson și fiu și între alte cinci, liferate de alți ingineri.

Sfințirea bisericii din Sângătin.

25 Sept. n. 1907.

Ziua de 9 Septemvrie a fost o zi de înaltă sărbătoare pentru poporul din protopopiatul Miercurei și în special pentru cel din Sângătin.

În Dumineca aceea s'a sfințit un locaș frumos Domnului, s'a împlinit o dorință ferbinte a unui popor sărac: de-a să închina Domnului într'o casă demnă de frumoasele sentimente religioase ale poporului. (Cu mult mai mare a fost bucuria, când au putut aclama în mijlocul lor pe însuși archereul, pe venerabilul nostru mitropolit, care cu toată vârsta înaintată și cu toate greutatele împreunate cu drumul și sfințirea, nu-a pregetat a se înfățișa în mijlocul poporului și a-l lumina cu învățăturile și sfaturile sale înțelepte: «Nu v'am adus bogății lumesti, de cari nu am nici eu și nici vouă nu v'ar fi de folos, căci și înaintașii, moșii și strămoșii noștri au avut avuții număroase, pe care mare parte le-au pierdut, ci aduc învățătura, care nu pierde nici odată, care este ca apa cea vie, pururea curgătoare».

Plecarea din Sibiu a Exelenției Sale a fost Sâmbătă dimineața având în suită pe d-nii asesori: M. Voileanu, Dr. M. Cristea, Dr. Eusebiu Roșca, diaconii: Dr. Aurel Crăciunescu și Aurel Oancea, tpe Dr. D. Borcia redact. la Telegraf și Dr. Dobre funcționar consistorial. Pe drum s'a adaus protopopul Dr. Stroia și corul din Săliște, compus din d-nii învățători din loc și din alți din jurul Săliștei.

La gara din Apoldul-Mic o mulțime de popor, în frunte cu preoții din comună și protopopul Miercurei: Avram Păcurar aștepta sosirea trenului, iar când Exelența Sa a apărut eșind din tren a fost salutat cu urale de să trăiască. A fost salutat în numele poporului de protopopul A. Păcurar, la care a răspuns Exelența Sa cu frumoase cuvinte lăudând tăria credinței poporului nostru care ridică biserici frumoase.

S'a format apoi un convoiu de trăsuri în jurul cărora mișuna mulțimea de popor eșită spre întâmpinare. La biserica din Apold s'a adunat tot poporul; Exelența sa domnul metropolit văzând mulțimea de popor adunată ca să-i asculte graiul său de învățatură, și neîncă,ând toți în biserică i-a invitat să iasă cu toții afară în curtea bisericii căci are să le vorbască. După ce a rostit o cuvântare plină de frumoase învățături scoase tocmai din însemnătatea creștinească a sărbătoarei «Nașterea Născ. de D-zeu», și mai ales despre fozosele creșterii bune dată pruncilor și despre foloasele învățaturii, fără care nu mai poate poporul nostru să țină concurență cu celelalte popoare, după această cuvântare a ingenunchiat întreg poporul pentru rugăciunea frumoasă de deslegare cetită și de Exelența Sa D-l metropolit.

Ca semn de stimă și recunoștință pentru atențiunea dată comunei Apoldul-mic din partea Exelenției și a suitei sale, s'a aranjat o masă la care au luat parte la 40 persoane.

Pe la 3 oare după amiază s'au făcut pregătiri de plecare la Sângătin, unde ne-a așteptat poporul în frunte cu harnicul preot Dăianu care a vorbit bineventând pe Metropolitul. Cuartirul Exelenției sale a fost aranjat în frumoasele case ale părintelui Dăianu, iar a celorlalți domni asesori la d-l Alexandru Măcelar, mare proprietar în Sângătin.

Pe la patru oare clopotele vechei bisericeuțe chemară pe credincioși la priveghiere; această slujbă frumoasă constă din Vecernia mare, Litie și Utronia dela Pogorărea Dubului sfânt. S'a oficiat de Prea Cuvioșia d-l protosincol Eusebiu Roșca, protopopul A. Păcurar, preotul Dăianu și diaconul Dr. Crăciunescu, iar cântările din strană le-a executat cu mare măestrie d-l asesor M. Voileanu și vestitul cântăreț dela Săliște d-l Hociotă ș. a. La sfârșit a fost transportarea odoarelor din biserică cea veche în cea nouă cu cântări mărețe, înălțătoare. Ajungând în biserică cea nouă ne-a surprins forma plăcută, armonia colorilor și a picturii, peste tot întreaga înfățișare a produs impresie adâncă asupra tuturor.

Cina s'a servit în casele părintelui Dăianu la care a participat metropolitul cu întreagă suită. Și de astădată trebuie să amintesc primirea și ospitalitatea părintelui Dăianu, a cărui casă înfățișază o gospodărie bine chivernisită dovadă despre hărnicia și capabilitatea cu care își conduce gospodăria sa. Insuși mi-a spus că numai de 6 ani e preot, în care timp i-a succes a zidi această frumoasă biserică, la care poporul a contribuit cu puțin și nici nu visa vre-odată să vadă biserica isprăvită, dar prin silința preotului toate s'au putut. Părintele Dăianu, după cum s'a accentuat de multe-ori, are meritul principal, că poporul drept-credincios din Sângătin are o biserică așa frumoasă.

A doua zi, Duminecă la 8 oare clopotele chemară pe credincioși la biserică. Au servit Ex. D-l Metropolit, asesorii Voilean, Cristea, Dr. Roșca, protopopii Stroia, Păcurar, Droc, preoții Dăianu, Marcu, diaconii Dr. Crăciunescu și Aurel Oancea, răspunsurile corale le-a dat corul din Săliște. S'a făcut sfințirea apei, apoi înconjurarea și stropirea bisericii și sfânta liturgie în decursul căreia a fost înaintat dela treapta de diacon la cea de presbiter Aurel Oancea ales paroch în Rotbav. La fine Exelența Sa a vorbit poporului lăudând străduința lui pentru frumsețea casei lui Dumnezeu, a pomenit pe frunții cari s'au distins prin contribuiri, dintre cari îmi amintesc de părintele Dăianu cu 1000 cor., familia Măcelar 600 cor., protopopul Droc cu 200 cor. și alții binemeritați ctitori ai sf. bisericeii.

La fine s'a împărțit năforă de Exelența Sa și s'a stropit poporul în număr de peste 2000 suflete cu apă sfințită.

La banchet au luat parte toată inteligența venită în mare număr de prin satele și orașele învecinate precum și un număr mare de țărani.

S'a toastat pentru părintele nostru suflătesc, pentru împăratul și regele Francisc Iosif I. din partea Exelenției Sale, ear mesenii au aclamat cu »Să trăiască«. S'a mai toastat pentru Exelența Sa, pentru organul protopopesec, pentru preotul Dăianu etc.

Masa s'a ridicat la 3 oare, când cei mai mulți din oaspeții Sibieni au luat trenul spre casă.

a-o.

ULTIME STIRI.

Viena, 26 Septemvrie. Regele Carol al României a sosit eri dimineață aci, unde a vizitat muzeele și a trimis apoi împăratului Francisc Iosif carta sa de vizită. Suveranul României își are locuința la hotelul „Kranz”, unde a luat dejunul, la care a luat parte și ministrul României la Viena d-l Lahovary. La oarele 3 a sosit în fața hotelului, echipagiul împăratului Francisc Iosif. Împăratul purta uniforma regimentului 6 de infanterie român și era însoțit de aghiotantul său și atașatul militar român, maiorul Schina. Monarchul a petrecut o oră la suveranul României. La părăsirea hotelului mulțimea adunată în stradă i-a făcut ovații.

Regele Carol a primit apoi pe ministrul de externe al Austriei baronul Aehrenthal, a cărui audiență a durat o jumătate de oră. Suveranul României a făcut după aceasta o plimbare în oraș. În lipsa lui dela hotel numeroși diplomați și notabilități s'au înscris în lista deschisă. Azi a sosit aci ministrul de externe al Rusiei Iswolsky care a fost primit și de regele Carol. E posibil ca regele să viziteze și capela română.

Bibliografie.

În „Biblioteca pentru toți” nr. 295 — 298 ca întâiul volum din operele complete ale lui *Gr. M. Alexandrescu*. Volumul e intitulat: *Poezii și cuprinde*: Poeziile, Epistolele, Satirele, Fabulele, Epigramele și Traducerile, marelui poet. În afară de aceasta volumul mai are o întinsă culegere asupra vieții și operei scriitorului, o bibliografie completă asupra tuturor studiilor scrise, între anii 1874 — 1907, despre opera postului, și ca adaos: posibile republicate în nici una dintre Edițiile de până acum, poezii rămase prin foile periodice, sau prin culegerile streine. În alcătuirea acestei ediții s'a luat de bază edițiile anilor 1842 și 1847. singarele cari au păstrat adevărata limbă și formă a poeziilor lui Alexandrescu. În deosebi, s'a arătat în note, de fiecare poezie, deosebirea celor 6 ediții (și a celei din 1893), ziarele sau revistele unde ele au apărut întâi, poemioile la care au dat naștere, precum și împrejurările în care versurile au fost scrise.

Alcătuirea Ediției se datorește d-lui *Em. Gârleanu-Emilgar*; și ediția poate sluji de pildă acelor care vor să reinvie clasicii noștri.

Bucolicele și Georgicele lui Vergiliu traduse de cunoscutul și apreciatul scriitor și profesor pensionar *M. Strajanu*.

București I. V. Socecu. Se pot procura prin librăria *A. Mureșianu*. Prețul cor. 2.60 plus 10 fil. porto.

Traducerea e făcută de un bărbat competent, din cuvînt în cuvînt și e însoțită de analiza tuturor cuvintelor cuprinse în textul latin. Elevii gimnasialii, cari au fost nevoiți până acum a utiliza traduceri streine, de sigur se vor bucura de această carte.

tări și de aproape: învățați, mecanici și nigineri, laici și specialiști, ca să fie mator la prestațiunile locomotivelor. Cea dintâiu probă să facu cu „Racheta”. Ea merse cu o iuțime de trei ori mai mare, de cum să ceruse. Celelalte rămaseră cu mult îndărât, ba chiar să stricară la proba cea dintâi.

Stephenson rămase învingător. El luă și premiul.

(Va urma.)

Din carnetul unui jurat.

Schifă.

de Ioan Al. Brătescu-Voinești,

(Fine)

Proces de incendiu.

— „Dumneata, partea civilă, spune cum s'a întâmplat lucrurile.

— „Uite, dom'le, cum a fost păcatele mele... Prăpăditu asta e din sat dela noi, din Braniște; — tat-so și acum trăește; — e cam vecin cu mine... Când s'a făcut băiat de fo paispce ani l'a luat un român din Produlești, care n'avea copii, cu gând să-i fie dă fun ajutor și să-l iase în pământu lui. Și l'a luat... A stat așa dus douăzeci de ani. Când și când la un an la doi mai venea pe la noi pîn Braniște la tat-so. — „Ce faci, mă liie? Cum o

duci tu p'acolo? — Bine.” Așa, am aflat la o vreme-că s'a însurat acolo; pe urmă la câțiva ani că i-a murit nevasta, până acum doi ani, când ne-am pomenit cu el că se'ntoarce în sat la noi. Spunea și am auzit și pîn alți oameni că pe hăl român dă l'a crescut, l'a s'ututl primaru de d'acolo, l'a miglisit și l'a dus la tribunal de i-a făcut o hârtie; și când a murit, s'a aculat fecioru primarului și i-a luat pământu. Asta n'avea la mână nici o hârtie, nu nimic, ala avea atistament: i-a luat pământu. Și așa, dacă s'a întors la noi, trăia ș el cu tat-so acolo, om ca toti oameni.”

Așa, astă toamnă mă pomenesc într'o zi cu el, ca să-i dau fata asta lui. Acum el, om trainic, de treizeșpatru de ani, fata numai de opspece. M'am gândit... m'am socotit... De!.. avere nu; am și eu două pogoane de pământ și șase copii. La oare să dai întâi? Pe urmă acum, bine vedeți, umblă fiteșcare flăcău după stare, că sunt vremurile grele... Fata, după cum o vedeți, că nici eu n'am fost fun om frumos nici mă-sa. M'am gândit, m'am socotit cu muierea... de! așa i-o fi noroc fetii, să ia vâdov... Și i-am dato... Am făcut nuntă... cum să face la țară la noi... Am cheltuit patru poli, că ș'acum sunt dator la Societate că el să nu zici c'a adus d'un ban gaz de pus într'o lampă, — și i-am dat și zece prăjini de pământ — și-a rămas să fa-

Laptele.

— Un studiu al d-lui Dr. Negrescu. —

D-l Dr. V. G. Negrescu, medic primar al județului R. Sărat a publicat de curând o monografie „Despre lapte“, care are o mare importanță și din care extragem câte-va pasaje:

Scrind aceste pagini mă gândesc la mulțime a de copii, adulți și bătrâni, cari mor din cauză, că la boalele lor nu beau lapte, neavând s'au necunosând puterea miraculoasă de a vindeca multe boale, ce o are această beutură.

Laptele este un aliment, adecă nutrește pe cei ce-l beau; astfel copiii mici n'ar crește sugând numai laptele mamei lor; și în același timp este o doctorie puternică, în stare de a vindeca de multe boale.

Mă gândesc la numeroșii copii depărtați prea de timpuriu de sinul mamei lor și nutriți cu mămăligă și ceapă, pe care slabul lor stomac nu o mistuește și din care cauză capătă disenterie și atrepsie, de care mor; la numeroșii bolnavi de tuse, de inimă, de stomac, ficat, rinichi, cari se pierd, din cauză că nu știu, că bând lapte s'ar vindeca, sau nu au de unde să și-l procure, căci prin sate și prin orașe nu găsim decât arareori lapte și nu cât ne trebuie la boală; iar dacă e zi de post, ori Miercuri sau Luni și Vineri, atunci nici unul din noi creștinii, ce ne respectăm bigotismul, nu vom bea lapte, știind chiar că fără lapte nu ne merge bine la boalele noastre. Iarna e și mai rău, scumpetea laptelui, raritatea sa, face ca această substanță hrănitivă să lipsească cu desăvârșire aproape pretutindeni; iar bolnavii, căroră medicii le prescriu dieta cu lapte la boala lor, așteaptă primăvara sau să treacă posturile, ca să găsească laptele sau să n'aibă păcat, bând această doctorie, care singură i-ar putea însănătoșa.

La alte popoare, care se preocupă mai mult decât noi de buna îngrijire și de hrana copiilor și bolnavilor, laptele este foarte căutat ca să fie la dispoziția publicului în abundență și pe un preț moderat, iarna ca și vara; lăptării sunt stabilite în fiecare sat, unde sătenii pot să își găsească cât lapte vor, și ca să nu fie falsificat, mai ales când e vorba de un copil sau un bolnav, adesea pentru garanția bolnavilor laptele li se pune la dispoziție în sticle sau vase pecetluite pe răspunderea lăptăriei, că este curat și nu se va strica prin fierbere; asemenea lăptării au toate avantajele materiale de câștig, dacă se bucură de încrederea publicului și nu-l înșală prin reaua calitate a laptelui ce-l oferă spre vânzare.

Prin toate celelalte țări sunt locuri cum ar fi și la noi stațiunile de băi, unde se face cură de lapte; la noi era în un timp obiceiul, care începe să se piarză, că lumea făcea cură de lapte la stâni, obicei primitiv, dar bun intru cât-va, de oarece stațiuni balneare nu se aflau; acum numeroasele noastre băi, unde lumea aleară au scăzut deprinderea, ce o aveam a merge la stână să bem lapte. La aceste băi se găsește toate bune și frumoase, numai ca să faci cineva o cură cu lapte, nu găsești și cât ar fi de folositoare apele noastre minerale, fiind însoțite de o dietă cu lapte pentru boalele cronice, de natură atât de diversă și al căror leac, mărturisit de toți doctorii, nu este altul decât laptele.

cem furmele de cununie când ne-om mai lesni dă parale... Și s'a dus fata la el... La două săptămâni m'am pomenit cu fata acasă, bătută, pisată: — Taică, mă omoară n' bătăi! — Măi fată, să nu te sperii, să-i crezi bărbatului, o' fi și el amărât de lipsă și de câte alea; așa e traiul la'nceput, merge hirjiit. O sapă când o iei întâi nu ți se pare la'ndemână, până te dedai eu ea, darmito un bărbat ori o muier; că vii tu cu voia ta, el vine cu voia lui; până v'ți potrive la firi. Că nici eu cu mamăta n'am trăit bine la'nceput, tot așa, și acum bine vezi că nu ne zicem nici „dă-te mai încolo.“ De: ca omul, gândeam că s'or drege lucrurile. Fata, supusă, s'a întors la el. La o lună iar m'am pomenit cu ea... bătută, omorâtă: — Taică, nu mai pot răbda, omoară-mă, taemă, la el nu mă mai întorc...“

M'am dus la tat-so al lui, să-l iau, să mergem, să vedem din cine e vi-

D-l Dr. Negrescu ne spune apoi, că: „Unui nou născut îi trebuie în întâia zi să sugă 35 grame lapte; în a doua zi 150 grame, în a treia zi 450 grame, după o lună 550 grame lapte, la a treia lună 700 grame lapte, dela a 6-a la a 9-a luăză la 900 grame pe zi.

Când copilul începe a mânca și alte mâncări pe lângă lapte, atunci trebuie să dăm preferință albuminoaselor și leguminoaselor și nu începem cu carne decât mai târziu; pâinea, grisul, orezul, sagu, tapioca, făina de Nestlé, de Morton, cartofii, fasolea și altele, muiate sau fierte și reduse în pirea, convin foarte bine copiilor mici, când începe să le iasă dinții, și nu le face nici o durere de stomac, dacă nu sunt date în prea prea mare cantitate.

Profesorul Desprès recomandă mai totdeauna copiilor dela un an în sus, bolnavi de stomac sau diaree, pirea de fasole ca un bun aliment, putând înlocui uneori laptele; fasolea fiind dintre vegetale cea mai avută în substanțe azotoase,

Înărcarea copiilor nu trebuie să se facă de-odată, ci încetul cu încetul, ca astfel stomacul lor deprins cu lapte, să nu fie deodată lipsit de el, din care pricină copiii capătă urdinare și stricarea stomacului, plâng și n'au somn; atunci trebuie numai decât să ne întorcem iarăși să-i alăptăm sau să le facem hrana obișnuită numai din lapte.

Din neobservarea acestor reguli la înărcare, copiii mici slăbesc, sufer de diaree, spasmi, tot felul de bube pe piele și mor, căci sunt rari cei ce scapă de grelele boale ca inflamația plămânilor, a creierilor, stomacului și celorlalte organe: pneumonia, meningite, peritonite... Nu pot face alt decât a recomanda, celor ce se interesează de modul de creșterea copiilor, broșura d-lui profesor Dr. Felix. „Instrucțiuni mamelor“, ce ar trebui cetită și recitată de fiecare mamă ce știe a ceti.

Cât de bine ar fi apoi, ca comunele rurale să aibă o moașă a lor instruită de la școală, care să le caute femeile și copiii bolnavi, învățând pe fie-care, prin viețuirea ei în comună, regulile cele mai elementare de igienă.

Cu 700—900 lei pe an fie-care comună ar putea să și aibă o moașă bună și când comuna n'ar dispune de mijloace, două sau trei comune apropiate s'ar putea asocia la cheltuelile întreținerii moașei.

Laptele este aliment și medicamentul mai cu folos întrebuințat la cele mai multe din boalele stomacului.

De câte ori stomacul este bolnav, mistuirea nu se poate face și suferim de dureri, vărsături, colici, fierbințeală, nepuțere, nepoftă de mâncare, constipație, greutăți și durere de cap, slăbiciune, crescândă pe zi ce merge, ameteală și multe alte suferințe ce pot înceta, dacă dăm bolnavului să bea lapte un timp oare-care și numai lapte. Laptele prin mistuirea sa ușoară nu obosește stomacul, nu-l irită și-i lasă în repaus, condițiune esențială ca congestiunile sau inflamațiile sale cronice, ori ulceratiile ce le va fi având, să se poată vindeca, nefiind într'una sdruncinate prin mișcările de mistuire.

Când cineva are rană, o bubă pe piele și o sgrîe sau o mișcă într'una, aceea leziune cu greu se va vindeca: tot așa este și în boalele stomacului, care se vindecă anevoie, cât timp introducem, în

stomach, substanțe de greu se mistue sau cari cer multă efortare și iritație stomachală îndelungată.

Laptele nu irită de loc și nu inflamează stomacul, care-l poate mistui astfel lesne, fie el bolnav de răni, ulcere sau cancer chiar, și ea probă e că stomacul, care nu primește uneori nici o altă mâncare, fără a se produce vărsături, prin lapte ele încetează. Dispepsia sau reaua mistuire a alimentelor în stomac, provoacă cea mai mare parte din boalele acestui organ; cauzele îi sunt foarte numeroase.

Studiul d-lui Dr. Negrescu este foarte interesant și-l recomandăm tuturor.

MULTE ȘI DE TOATE.

Bolnavi Viteji.

Profesorul Finsen, care a descoperit și pus în lucrare puterea tămăduitoare a razelor Soarelui, a bolit douăzeci de ani, înainte de a muri. Era bolnav de inimă și de ficat, suferea și de dropsică (hidropizie). Ii trebui răbdare nespusă și dieta cea mai aspră ca să nu moară. Și totuși, în ciuda durerilor, când moartea îl pândea mereu, Finsen lucra pentru desăvârșirea și răspândirea descoperirii sale pe lângă că studia mereu bolile de cari suferea și scria articole la reviste medicale. În cei din urmă doi ani stetea mereu pe spate și nu putea nici să meargă, măcar cu trăsura, la institutul său. Dar asta nu l'a împiedecat a scrie zilnic despre boala, în potrive căreia s'a luptat o viață.

Vitejia acestui profesor danez aminteste de lupta ce-a purtat istoricul J. R. Green în potrive durerilor și boalei. În 1869 l'a pus la pat o boală de care suferea de vre-o doi ani pe picioare. Doctorii i-au spus că nu mai are chip de trăit, iar Green s'a hotărât să scrie în acest timp „Istoria poporului englez“, care a ajuns vestită. Zi cu zi stătea la masă și săria, acățindu-se cu desăvârșire de viață și stăpânindu-și durerile. S'a luptat cu vitejia și a trăit patru ani, nu unul. Singur aicea: „Mă mir cum de-am scris un rând în acești ani de chinuri trupești.“

Generalul Grant, fost președinte al Statelor Unite, a scris viața sa și în mai grele suferinți decât Green. De pe ea a câștigat văduva sa — căreia nu i-a lăsat altă avere — două milioane de lei. În 1884, un an înainte de moarte, banca unde își avea banii, a dat faliment și Grant a rămas fără nici o avere, era amenințat a muri cerșetor și a-și lăsa soția în cea mai crudă lipsă. Începă deci a scrie istoria vieții sale, măcar că suferea de-o boală crudă. Ba i se făcū și rac la vârful limbii. Scriă însă regulat, în ciuda durerilor ce-l chinuiau. A isprăvit lucrarea abia cu patru zile înainte de moarte.

O ploaie — de prepelițe.

Correspondentul din Odessa al ziarului „Evening Standard“ scrie că Dumineca trecută s'a deslăruit în decursul unei furtuni asupra orașului Nikolajew o adevărată ploaie de prepelițe. Mii din aceste pasări fiind încă în viață, acopereau străzile orașului. În mijlocul trăsnetelor și a ploaiei torențiale locuitorii eșiau pe străzile, acoperite cu un strat mare de pre-

pelite, adunându-le cu sutele. În total oamenii au adunat peste 10.000 de prepelițe.

Ploaia de prepelițe se explică prin împrejurarea, că cărduri întregi dintre ele au fost cuprinse în aer de furtună și neputându-se opune ploaiei, au căzut la pământ.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor responsabil: Victor Branicea

Anemia

și urmările ei: slăbiciune, osteneală, se pot vindeca cu Emulsiunea lui Scott, în scurt timp. Renumele bun pe care și l'a câștigat „Emulsiunea lui Scott“ ca mijloc probat contra

Anemiei

se bazează pe aceea, că la preparare se folosesc numai ingredientele cele mai fine ce se pot cumpăra cu bani, și numai prin îndelungata experiență se pot alege, și ca procedura specifică a lui Scott se prepară într'o emulsiune gustoasă și ușor de mistuit. Resultatul este un product de nutrire natural-trecut.

Veritabilă numai cu marca pescarului ca semn de garanție a procedurii lui Scott
Prețul unei sticle originale 2 cor. 50 b. Se ca-pătă în toate farmaciile.

Vindecarea deplină a bólelor secrete.

Să nu pregete nimeni într'o es-tiune atât de gingașe a se presenta odată în persoană, pentru ca cu ajutorul instrumentelor speciale aduse din străinătate poți afla punctul local, cauza, ră-pândirea și starea bólei, ori ești de adăne ar fi bóla înrădăcinată în organism. Pe baza acestei esaminări poți cu siguranță afla și calea, pe care ajungi la vindecarea răului, ceea-ce fie-care o pote face acasă fără de a-și împiedeca ocupațiunile. Dacă cine-va nu pote veni în persoană, atunci se-și des-crise bóla cu deamănuntal și după ce va fi esaminată, va primi deslușirile de lipsă și leacurile trebuincioase pe lângă ținerea în cel mai mare secret. În scrisorile pune mara de răspuns. După încheierea curei, scrisorile se ard cu la cerere expresă se retrimite.

Un astfel de leacitor și curător e institutul special al d-rului Palócz, medic de spital (Budapesta VII Kerepesi-út 10) unde cu bună voință și conștientizate capătă ori cine (bărbat sau femeie) deslușiri asupra vieții seosuale, unde i-se curăță sângele bolnav, nervii i-se întăresc, trupul întreg se eliberează de bóla și sufletul de chinuri.

Fără conturbarea ocupațiilor zil-nice Dr. Palócz vindecă de ani de zile cu siguranță, repede și din fundament cu me-todul său propriu de vindecare și casurile cele mai neglijate, bólele de besică, de țeve, de testicule, de șira spinărei, de nervi, urmările onaniei și ale sifilisului, bóla albă, bóle de sânge, de piele și bóte bólele ce se țin de organele seosuale femeesce. Pen-tru femei e sală de așteptare și întrare separată. Consultațiunile le dă însuși Dr. Palócz de la 10 ore în. a. până la 6 ore se-ra (Duminecă până la 12 ore la amiață). Adresa Dr. Palócz, medic de spital, Budapesta VII, Kerepesi-út 10.

na. Spunea toți vecinii: căine la inimă, din nimic îi nămărea și o bătea hain pănă săreau d'o scăpau din mâinile lui... L'a judecat tat-so al lui și cu alți oameni bătrâni din sat... o' fi... o' drege... Euam tăbărat iar pe fată: — „Du-te, măi fată, silești-te dă-i pricepe voia, că s'or îndrepta lucrurile. Te pomenesti o'ai rămas greș cu el... cununată legitim ou el nu ești; mi-aduci guri straine la masă“. S'a dus iar fata. La câteva vreme iar m'am pomenit cu ea bătută căinește; cu p'asă șomoiogul dă păr smuls din cap; — să iertați tot trupu ei negruca ciauun. A căzut la poartă de unde a ridicat-o mă-sa cu alte mu-ieri d'au dus-o în casă. Gândeam că moare. Când și-a venit în fire zice: „Taică, înjunghie-mă matale cu ouțitu, dar la el nu mă mai întorc. Mai bine mă bag sub trin; aștept trin până truce și mă bag sub el“. M' am văzut așa: — „Rămii, taică, și ce-o da Dumnezeu...“

În primăvară m'am dus să-m ar lo-cul dă zece prăjini pe care li făgăduisem mestre. Era dreptu meu. Dacă nu trăia ou fi-emea dă ce să-mi mănănce locu meu deageaba? El a sărit cu toporu la mine. Nu și nu că e locu lui, — să-i dau fata 'ndărăt că el face omor. Fata să se'ntoar-că la el nici moartă. Dacăm văzut și am văzut am chemat primaru. Primaru dac'a venit, a găsit că e dreptul meu, păcum și era, că nu era legitim, nici foae de zes-tre agalizată n'avea. El dac'a văzut, că i-am luat locu, de necaz, mi-a făcut boala asta... Imi spunea mie fata și alți ro-mâni că s'a lăudat o' să-mi pue foc... L'am pândit cu pușca nouă seri d'arindu. dar n'a venit, că dacă-l prindeam puindu-mi foc, spui în frica lui Dumnezeu, că-l curățam și eram eu azi în locu lui.

La fo trei nopți după aia m'am scu-lat într'un haraiman: „săriți hoții, săriți hoții!“ Când am deschis ochii și m'am

uitat pe fereastră, am crezut că orbesc... imi ardea coșarul... Am dat fuga afară sa un nebun... Ce să poți scăpa? Ua-te pu-teai apropiă? Pară de sus până jos. Când am văzut așa, m'a tăiat un junghi peste inimă și m'am resemat de un stîlp al pris-pii și mă uitam ca prostucum s'a dărâmat podu cu porumb peste boii mei... Și-i ascultam năuc cum mugeau... Ahea d'un au fi cumpărasem... munca mea... boișorii mei... blânzi ca doi... ca doi cop... ca doi cop-lăși... Căinele!... cât m'am chinuit eu nu-mai Dumnezeu știe, o'am mai vrut să-mi cumpăr odată boi și tot așa, adunaseam ban cu ban și me-a murit două fete 'at're săptămână și am dat bani p'ngropăciuni și p' pomeni... Și acu ce să deslipeșo după el? că el n'are nimic.. hanțele după el... atât... Când mai ajung eu?... Da' si vede că așa am fost eu blestemat să n'am parte de boi, să muncesc toată viața eu palmele... „Viața Rom.“

Sirolin
delaturăză: tusa, flegma asudărea de noapte.

cel mai numeroși profesori și medici îl prescriușilnic
contra morburilor de plumăni, catar, tuse măgărăscă, scrofule și influență.

Se vă feriți de imitație, de aceea se se cêră: Pachetarea originală „Roche.“

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel Helvetia (Schweitz).

„Roche“

Se capătă cu prescriere medicală în farmacii, Sticla 4 cor.

Librăria editoare H. ZEIDNER Braşov (Brassó).

Fondată la anul 1867.

Cărţi pentru şcoală foarte ieftine

Fondată la anul 1867.

(pentru şcolile populare şi medii) — aprobate şi prin păreri distinse recomandate — recomandă librăria H. ZEIDNER, Brassó.

Exemplare pentru învăţătorii gratis şi franco.

Preţurile estrasului din Catalogul, care s'a trimis astăprimăvară (împreună cu Catalogul pentru piese de muzică „Cântarea înaltă sufletul”), s'au redus foarte mult, ce se poate afla în fie-care librărie sau la fie-care comerciant, care ţine cărţile de şcoală.

Cărţile pentru şcoală să pot căpăta în acele locuri de vânzare cu preţuri foarte aprobabile (potrivite).

Domnule învăţător! Prin introducerea cărţilor de şcoală din editura lui H. ZEIDNER, Brassó păstraţi părinţilor din comuna D-V, în fie-care an multe coroane!

Vă rog să folosiţi anunţul acesta în locul paginilor 4, 5 până la 9 din „Estras din Catalogul librăriei H. ZEIDNER Braşov, care l'am trimis astăprimăvară în toate părţile. Preţurile indicate acolo nu mai au valoare, dela apariţia acestui anunţ! Ori şi care librar liferează cu preţurile aceste şi cu condiţii favorabile.

4 Librăria H. ZEIDNER, Braşov—Brassó.

Librăria H. ZEIDNER, Braşov—Brassó.

6 Librăria H. ZEIDNER, Braşov—Brassó.

Librăria H. ZEIDNER, Braşov—Brassó. 7

Editură proprie.

Abecdarul ilustrat I-a carte a copiilor, de St. C. Alexandru, legat C. — 24

Abecdar nou ilustrat pentru şcolile primare de ambele sexe, de D. Dogariu. Partea I., legată — 30 fl., Partea II. legată C. — 86

Carte de citire ilustrată pentru şcoal. primar. de G. Zaharia. Part. I., leg. 86 fl., II. leg. — 40

Cartea copiilor ilustrată de St. C. Alexandru pentru cl. 2 primară, leg. C. — 70 broş. C. — 50

Carte de citire pentru anii din urmă ale şcolilor populare şi de repetiţiune, de D. Dogariu şi N. Pilîia, broşată C. 1.— leg. 1.30

Abecdar maghiar, întâia carte pentru deprinderea limbii maghiare în şcoal. pop., de Fr. Koos şi V. Goldiş. Ed. V., leg. C. — 40

A doua carte pentru deprinderea limbii maghiare de Fr. Koos şi V. Goldiş. Ediţia II., legată — 40 fl.

Manual de limba germană pentru şcoal. populare, de I. Dorca, legat C. — 60

Aritmetica de E. F. Lurtz, pentru şcoal. populare, traduse de un învăţător. Partea I. Numeri 1—100. broşat C. — 40

Partea II. Numerii dela 1—1000, ediţ. 2 br. — 70

Partea III. Fraţiunile comune şi decimale practica italiană, etc., broş. C. — 80, leg. C. 1.—

Partea IV. Raporturi, proporţiuni, regulile de 3 simplă şi compusă etc., broş. C. 1.20 leg. C. 1.60

Aritmetica de D. Dogariu, cu numeri întregi, ediţia 2. broşată C. — 50 fl.

Aritmetica pentru anii din urmă ai şcolii primare, de I. Dariu, broşată C. — 70 fl.

Geografia Ungariei de Dr. Nic. Pop şi Vasile Goldiş. Elemente din Geografia generală pentru şcolile pop. Ed. IX. cu harta Ungariei colo-

rată. broş. — 50 fl., leg. — 60, cu harta neagră broşată — 40 fl.

Istoria Ungariei şi elemente din istoria generală pentru şcolile populare, de Dr. Nic. Pop şi N. Pilîia. Ediţia X., cu ilustraţ. broş. 30 fl.

Istoria Ungariei în legătură cu istoria universală, pt. şcoal. pop. de S. Moldovan, broş. C. — 30

Elemente din constituţia patriei sau drepturile şi datorinţele cetăţenesci pentru şcoal. pop. de Vasile Goldiş. Ediţia II., legată C. — 80 fl.

Fizica pentru şcolile populare cu multe ilustraţiuni, de D. Făgărăşanu, legată C. — 60

Elemente de fizică pentru şcolile populare, de I. Dariu. Ediţia V., legată C. — 60

Chemia anorganică de I. Filipescu, broş. 50 fl.

Economia câmpului şi grădinaritul de G. Moian broşată 30 fl., legată 40 fl.

Elemente de muzică vocală pentru şcolile populare, de N. Stoicovici, broşată 30 fl.

Colecţiune de cântece şi cântări bisericeşti pe note, pentru şcolile populare de N. Stoicovici. Partea I. broşată 30 fl.

Cărţi auxiliare pentru şcolile primare.

Conductor la aplicarea noului Abecdar, ilustrat de D. Dogariu, broşat C. — 24

Dicţionar portativ român-german-maghiar de H. Schlandt, broş. à C. — 20

— Ediţia întreagă: român-german-maghiar, german-maghiar-român, maghiar-german-român, broş. C. — 60 în pânză legat C. — 80

Lira şcolii sau colecţiune de cântece pentru tinerimea şcolară, de un prieten al copiilor. broşată C. — 40

Micul cântăreţ în biserică sau răspunsurile dela Sfta Liturgie de I. Dariu, ediţia II. broş. 10 fl.

Micul rugătoriu în şcoală şi acasă de I. Dariu, broşat C. — 10

Cântece de irozi la Naşterea Domnului împreună cu câteva cântări naţionale, broşat 12 fl.

Epistolie a Domnului Isus Christos ce a trimis'o D-zeu din cer, broş. — 12 fl. legat — 20 fl.

Visul Născătoarei de D-zeu împreună cu rugăciuni pentru tot creştinul. br. 12 fl., leg. 20 fl.

Sonorul sau frumos răsunaţoarea plânso-cânturi la Mormântul Domnului de G. Ucenescu. Ediţia IV. broş. C. — 24

Versurile Naşterii Domnului nostru Isus Christos. Ediţia IV., broşată C. — 12

Caiete de desen, pentru şcoal. primare şi civile.

Caiet de desen pentru şcolile populare şi civile de A. Lukáts. Caietul I. cu 50 de modele. Caietul II. cu 40 de modele. Caietul III. cu 25 de modele, à caietul C. — 16

Caiet de desen pt. şcoal. de fete. Ediţ. 2. C. — 24

Modele pentru caligrafia română în şcolile primare după sistemul profesorului gimn. A. Lukáts. şi de I. Dariu C. — 20

Caiet de exerciţii caligrafice cu diagonale Nr. 1. şi 2. à C. — 6 fl.

Modele pentru caligr. maghiară şi germ. C. — 24

Caiete de probă stau la dispoziţie!

Manuale pentru şcolile medii.

(gimnaziale, reale şi şcolile civile de fete).

Carte de citire, pentru clasa I şi II gimn. şi reală, seminare, pedagogice şi şcoal. super. de fete, de Ioan Popea revid. de Dr. Const. Lacea. ediţ. V, legat în pânză C. 2.—

Gramatica limbii române, pentru clasa I şi II gimn. etc. de N. Bogdan, broş. C. 2.—, leg. 2.40

Curs sistem. de gramatica limbii române întocmit pentru şcoal. secundare după cele mai nouă recerînţe ale instrucţiunii de N. Pilîia revăzută de Nic. Sulică, prof. gimn. Ediţia IV. volumul I. (Etimologia) broşat C. 1.—

Curs de limba maghiară pentru şcoal. gimn. etc. prelucrată după Toepler de P. Budiu, prof. gim., broşat C. 1.20, leg. în pânză C. 1.80

Manual de limba maghiară pentru cl. I-a gimn. etc. de N. Bogdan, pr. g., broş. 1.—, cart. C. 1.20 pentru clasa II-a, broş. C. 1.—; pentru cl. III-a, broşat C. 1.20; pentru cl. IV-a broşat C. 1.40

Gramatica elementară a limbii germane cu deprinderi de tradus germane şi române vîrite printre regulile şi cu vocabulele de I. Maxim. prelucrată de N. Pilîia, broşat C. 1.80 legat în pânză C. 2.—

Sintaxa limbii germane, întocmită pentru cl. super. ale şcol. medii de N. Pilîia, broş. C. 1.—

Gramatica latină pentru cl. I şi II gimn. prelucrată după sistemul lui H. Perthes de P. Budiu, Iosif şi A. Bărseanu, broş. C. — 50

Carte de citire latină, pentru cl. I-a gimn de P. Budiu, Iosif şi A. Bărseanu, cu vocabular broşat C. 1.20; pentru cl. II-a gimn. cu vocabular broşat C. 1.60

Explicări la cărţile de limba latină, pentru cl. I şi II gimn. de P. Budiu, Iosif şi A. Bărseanu, broşat C. — 50

Sintaxa limbii latine, pentru cl. III şi IV gimn. de V. Goldiş, prof. în pens. broşată C. 1.60

Curs complet de limba franceză de A. Vlaicu. metoda I. Fetter. Partea I şi II, broş. 1.60 partea III, C. 1.60; partea IV. C. 2.—

Grammaire française, de A. Vlaicu, broş. C. — 60

Geografie, pentru şcolile medii după D. Laky de prof. D. Făgărăşianu şi S. Moldovan. Tom. I. Regatu Ungariei, ed. 2-a ilustr. leg. C. 2.—

Geografia, pentru şcolile medii, după D. Laky de D. Făgărăşianu şi A. Bărseanu. Tomul II. Europa fără de reg. Mării Mediter. broş. C. 1.— Tom. III. Asia, Africa, Australia şi America, legat C. 2.—

Curs elementar de botanică şi zoologie, pentru clasele inferioare etc. de G. Chelariu, partea II. broşat C. 2.—

Istoria universală, pentru şcolile sec. de V. Goldiş. Volum. I. Evul vechiu, broş. C. 1.50; legat. C. 2.10

Aritmetica, de F. E. Lurtz. Partea III. fracţiunile comune şi decimale, practica italiană regula de trei simplă şi compusă etc. broşat C. — 80 legat C. 1.—. Partea IV. Raporturi, proporţiuni. calculul societăţii şi câteva alegaţiuni. Terminul mediu, interesele compuse, calcularea facturilor, discountului, a hârtiilor de stat, a acţiilor. Purtarea şi inducerea contului curent, contabilitatea industrială etc. broşat C. 1.20, legat în pânză C. 1.60

8 Librăria H. ZEIDNER, Braşov—Brassó.

La Tipografia şi Librăria

A. MUREŞIANU Braşov,

Se pot procura

următoarele cărţi literare dela scriitorii noştri de valoare:

Alexandri: „Poesii“ (30 bani porto)	1.50
„Teatru“ I, II, III à	1.50
„Proză“	1.50
Alexandrescu: „Versuri“	1.25
Brătescu: „Nuvele“	1.50
Bolintineanu: „Poesii“	1.50
Cunţan: „Poesii“	1.25
Negrui: „Proză“	1.50
Eminescu: „Scrieri politice“ literare	2.—
„Literatura populară“	1.50
Filimon: „Ciocoi vechi şi noi seu ce nasce din pisică sôreci mănăncă	1.30
Constanţa Hodoş: „Frumos“	1.50
Ispirescu: „Basme“	1.50
Iorga: „Cuvinte adevărate“	2.50
„Gândiri“	1.50
„Sate şi mănăstiri“	2.50
„Némul românesc“	2.50
Gorun: „Taina a şasea“	1.50
Leca: „Poesii“	1.50
„Tainele cerului“	1.50
Pann: „Povestea Vorbei“	1.50
Rosseti: „Intre Capşa şi Palat“ (impresi)	2.—
Scrob: „Roua şi Bruma“ (poesii)	1.50
Sadoveanu: „Soimii“	1.50
„Dureri înăbuşite“	2.—
„Poveştiri din război“	2.—
„Crâşma lui moş Precu“	2.—
Negoescu: „Fabule“	1.21
Delatîsmana: 100 Basme	2.50
Genlis: „Povestiri Morale“	1.55
Livescu: „Nu se cuvîne“	500.
Bârsan: „Visuri de noroc“ (poesii)	2.—
Chendi: „Preludii“	2.50
Grigorovîta: „Chipuri şi graiuri din Bucovina“	2.50
Teodor: „Din viaţa marinăului“	1.50
„Rutenisarea Bucovinei“, de un Bucovinean	3.50
Slavici: „Din Bătrâni“, (naraţiune istorică	2.50
„Vatra părăsita“ (nuvelă)	2.—
Augustin Paul: „Intre Someş şi Prut“	1.50
Jules Brun: „Moşnegul de la munte“ (roman)	1.50

Anunţ de căsătorie.

Sunt fecior în floarea vieţii mele şi vreau să duc numai o viaţă familiară fericită, căci acesta este cursul omenirii pe lume.

Acelea fete cari, sunt în vârsta dela 16 până la 20 de ani şi sunt hotărâte la aceasta, fie dacă şi numai decât puţină zestre au, sunt rugate a să înştiinţa cât de curând cu adresa adevărată şi dacă se poate cu fotografie, care la moment se va trimite înapoi.

Adresa: BADIŢA, în Viena. postant Nr. VII/2, poste restante.

Vânzare de locuri pentru edificare.

In Noua, în locul cel mai frumos, în locul cel mai frumos, pe lângă care se află împrejur pădurea de brad, Tranvaiul, stupinii lui Schobeln şi ville de vară, **să vinde** din partea proprietarului O. Leitinger cu intervenirea unui notar public la faţa locului din mână liberă pe calea licitaţiunei:

Duminecă la 10 oare înaintea amiazii în 6 Octombrie 1907 pe baza unui plan de parcelare 38 locuri pentru edificare.

Mărimea locului cel mai mic este: 1232 metri □. şi al celui mai mare este: 3659 metri □.

Planul de parcelare şi condiţiunile licitaţiunei să pot vedea la oarele oficioase în cancelaria lui Dr. Carol Lurtz, notar public regesc.

(3005,2—3.)

Abonamente la „Gazeta Transilvaniei“

se pot face ori şi când pe timp mai îndelungat seu lunare.

Un farmacist, (apotecar) diplomat

care cunoaşte bine limba română, să primeşte sub condiţiuni favorabile îndată în farmacia (apoteca) D nei AURELIA CUTEANU în Zărneşti

Informaţii mai detaliate să pot lua dela D-sa.

În 6 zile
la
AMERICA.

Transport de persoane
în
TOATE PĂTURILE DIN LUME.

Cereţi clarificări şi îndrumări.
E de ajuns carte posta'ă.

Răspundem româneşte.

FALK et Comp.
Secţia românească.
Hamburg.
Strada Raboisen Nr. 30.

Geografia, pentru şcolile medii, după D. Laky de D. Făgărăşianu şi A. Bărseanu. Tomul II. Europa fără de reg. Mării Mediter. broş. C. 1.— Tom. III. Asia, Africa, Australia şi America, legat C. 2.—

Curs elementar de botanică şi zoologie, pentru clasele inferioare etc. de G. Chelariu, partea II. broşat C. 2.—

Istoria universală, pentru şcolile sec. de V. Goldiş. Volum. I. Evul vechiu, broş. C. 1.50; legat. C. 2.10

Aritmetica, de F. E. Lurtz. Partea III. fracţiunile comune şi decimale, practica italiană regula de trei simplă şi compusă etc. broşat C. — 80 legat C. 1.—. Partea IV. Raporturi, proporţiuni. calculul societăţii şi câteva alegaţiuni. Terminul mediu, interesele compuse, calcularea facturilor, discountului, a hârtiilor de stat, a acţiilor. Purtarea şi inducerea contului curent, contabilitatea industrială etc. broşat C. 1.20, legat în pânză C. 1.60

Cărţi auxiliare şi diverse.

Dicţionar german-român, pentru şcoală şi conversaţiune de Th. Alexi, 5 ediţ. broş. C. 3.60 — român-german, 2 ediţ. prelucrată şi completată. S'a aplicat în parte ortografia Academiei Române dela 1904, exclusiv cea mai nouă ortografie germană, broş. C. 4.50 Amândouă părţile legată într'un volum elegant în piele C. 10.—

Caractere morale, exemple şi sentinţe de Ioan Popea, profesor, broşat C. 2.—

Încercări în literatură, de I. A. Lăpădat, br.—50

Despre metrii în poeziile lirice a lui Horaţiu, de I. Lengeru broşat C. — 20

Instrucţiuni populare, despre datorinţele şi drepturile de dare, de W. Niemandz, broşat C. — 60

Bucătăreasa naţională, carte de bucate cu 1465 de reţete, de J. C. Hinţescu, broş. C. 1.60

Paţaniile mult cercatăi Griseide, istorioară morală prea interesantă, de Hinţescu, broş. — 12

Mănuşchiu de flori, Colecţie de poezii şi cântece vechi de Nic. Oancea, broşat C. — 20

Cântarea înaltă sufletul!

George Dima: Cele mai frumoase compoziţiuni de caracter bisericesc şi lumesc pentru cântare şi pian, coruri mixte şi de bărbaţi etc. ale acestui măiestru al muzicii au apărut la H. ZEIDNER în Braşov. Catalog gratuit!

În aceeaşi librărie este un sortiment bogat de cărţi literare româneşti, de utensilii pentru scris şi desen, deposit de hârtie, şi despre aceste se află catalog, care se trimite gratuit.

(2805,24—52.)

Picături pentru ușurarea vânturilor și cârceilor

Bibergeiltropfen

Un medicament de casă probat încă din anul 1844, care escitează pofta de mâncare și promovează mistuirea.

Prețul unei sticle 1 cor.

Se trimite numai 2 sticle cu rambursă de 2 coroane 50 bani.

Comande a se adresa :

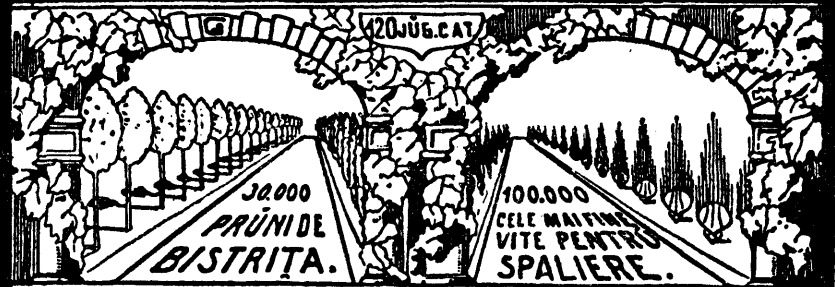
JULIUS BITTNER'S Apotheke in Gloggnitz

(2775,21-25.)

Niederösterreich.

FISCHER + COMP. NAGYENYED.

PEPINERIE-DE-POMI-SI-VITE

150.000 POMI RODITORI
1000.000 SUJETE
1000.000 PLANTE PENTRU GARD VIU
ARBORI DE PROMENADA, ARBORI DE ORNAMENT, ROZE, FRUCTE CU BOABA, CONIFERI ETC.

1 MILION ALTOAE DE VITE,
VITA DE VIIE EUROPEANASI
AMERICANĂ CU SI
FĂRĂ RĂDĂCINĂ.

Institut indigen. Banca de asigurare

„TRANSILVANIA“ din Sibiu

intemeiată la anul 1868

in Sibiu, strada Cismădiei nr. 5 (edificiile proprii), asigură în cele mai avantajoase condiții:

contra pericolului de incendiu și exploziune, edificiilor de ori-ce fel, mobile, mărfuri, vite, nutrețuri și alte produse economice etc.

asupra vieții omului

in toate combinațiile, capitale pentru cazul morții și cu termin fix, asigurări de copii, de studii, de zestre, rente pe viața întreagă etc. etc.

Asigurări populare fără cercetare medicală.

Asigurări pe spese de înmormântare cu solvirea imediată a capitalului.

Valori asigurate contra incendiului: **94,975.294 cor.** Capital asigurat asupra vieții: **9,239.195 coroane.**

Dela întemeiere institutul a solvit:

pentru despăg. de incendii **4,295,120-15 e.**, pt. capitale asig. pe viață **3,760,810-21 e.**

Oferte și informațiuni se pot primi dela: Direcțiunea în Sibiu, strada Cismădiei nr. 5 etagiul I, curtea I, și prin agenturile principale din Arad, Brașov, Bistrița și Cluj, precum și dela subagenții din toate comunele mai mari.

„Romana“

este titlul broșurei, care a apărut în editura tipografiei A. Mureșianu, cu descrierea și explicarea dansului nostru de salon.

„Romana“ dans de colônă în 5 figuri. Descrișă și explicată împreună cu muzica ei, după compunerea ei originală. Cu-o introducere („in loc de prefață“), de Tunarul din Dumbrău, Popa. — Tipografia Aurel Mureșianu, Brașov 1903.

Broșura este în cuart mare, hârtie fină și tipar elegant, cu adăul unei côle de note (muzica „Romanei“ cu explicări) și costă numai 2 cor. 50 bani (plus 5 bani porto-postal) pentru România 3 lei.

„Romana“ se pôte procura de la tipografia A. Mureșianu, Brașov.

KEINE MASCHINE!

FLÜSSIGES LEUCHT GAS

BLAUGAS.

In Flaschen fertig geliefert!

Schönste Beleuchtung.

Überall anwendbar.

GEFAHRLOS!

Keine Behandlung!

Aufklärung erteilt gratis

Flüssiges Leuchtgas-Fabrik

Czinkota (Budapest).

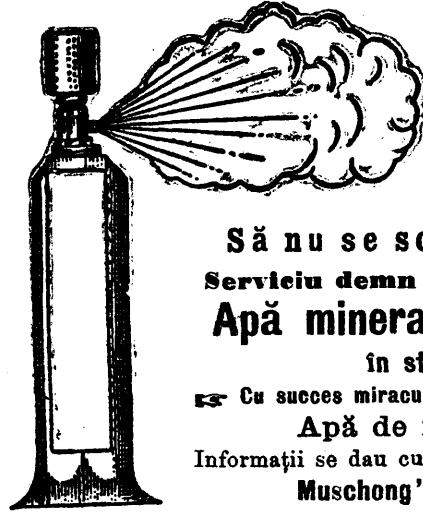
STABILIMENTUL DE ACID CARBONIC

a lui MUSCHONG din Baia Buziaș

— modern instalat — afară de Kartel livrează prompt ori ce cantitate de

ACID CARBONIC

natural, chemic foarte curat, fluid din izvoarele cu acid carbonic din Băile dela Buziaș renumite în toată lumea, pentru fabricarea de apă gazoasă, cârciumarilor, și alte scopuri industriale.

Să nu se schimbe cu acid carbonic preparat artificial și puțin spornic. Serviciu demn de încredere și conștientos! Apă minerală și apă vindecătoare

in sticle de 1/1 și 1/2 litro.

Cu succes miraculos la suferințe de inimă, rinichi și bătăie.

Apă de masă de rangul întâiu!

Informații se dau cu plăcere din partea

Muschong's Kohlensäure-Werke und

Mineralwasser-Versand in Buziașfördö.

Adresa telegramelor: MUSCHONG BUZIÁSFÜRDÖ. — Inter. Telef. 18.

Magazin de încălțăminte

ALFRED IPSEN

Brașov, Strada Vămei 36, vis-à-vis de Cafeneana Transilvania (Halta Tramvaiului.)

Mare asortiment și deposit, bogat de Ghete pentru stradă, Sport, de lucru și de lux, potrivite după picior și cu prețuri foarte ieftine.

Specialitate: Ghete fine cu sic lucrata după măsura și metod ortopedic. — La comande de afară ajunge trimiterea unei ghete vechi ca măsură.

Reparaturi

se fac prompt și ieftin.

TIPOGRAFIA

A. Mureșianu

Brașov, Têrgul Inului Nr. 30.

Acest stabiliment este provăduț cu cele mai bune mijloce tehnice și fiind bine asortat cu tot felul de caractere de litere din cele mai moderne este pus în pozițiune de a puté esecuta ori-ce comande cu promptitudine și acurateță, precum:

IMPRIMATE ARTISTICE IN AUR, ARGINT ȘI COLORI.

CĂRȚI DE SCIINȚĂ, LITERATURĂ ȘI DIDACTICE

STATUTE.

FOI PERIODICE.

BILETE DE VISITĂ DIFERITE FORMATE.

PROGRAME ELEGANTE.

BILETE DE LOGODNĂ ȘI DE NUNȚĂ DUPĂ DORINȚĂ ȘI IN COLORI.

ANUNȚURI.

REGISTRE și IMPRIMATE pentru toate speciile de serviciuri.

BILANȚURI.

Compturi, Adrese, Circulare, Scrisori. Couverte, in lotă mărimea.

TARIFE COMERCIALE, INDUSTRIALE, de HOTELURI și RESTAURANTE.

PREȚURI-CURENTE ȘI DIVERSE BILETE DE INMORMENTARI.

Comandele eventuale se primesc în biuroul tipografiei, Brașov Têrgul Inului Nr. 30, în etagiul, înderept în curte. — Prețurile moderate. — Comandele din afară rugăm a le adresa la

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașov.